

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย

(Development of Souvenir Textile Products of Ban Had Seo, Sukhothai)

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไฉ่กัณฑ์ บุรพเจตนา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2555
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผศ. ใจศักดิ์ บุรพเจตนา การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของกระติก ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2555

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย	การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย
ผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรศักดิ์ บุรพเจตนา
หน่วยงาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาการออกแบบแฟชั่นและศิลปะสิ่งทอ
ปีที่วิจัย	2555

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนางานผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย ให้มีรูปแบบที่ทันสมัย โดยนำต้นแบบลวดลายที่ได้จากโครงการวิจัยที่ได้ทำแล้วมาต่อยอด ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ตลอดจน ถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกรูปแบบต่างๆ ให้กับผู้นสนใจทั่วไป เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสินค้าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชุมชนต่อไป

การวิจัยใช้เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้บริโภคทั่วไปด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในกรุงเทพฯ และขั้นตอนการประเมินพฤติกรรมผู้บริโภค คือ กลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ขั้นตอนการออกแบบ ประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสิ่งทอ และนำผลงานต้นแบบถ่ายทอดเทคโนโลยีและเผยแพร่ผลการวิจัยให้กับประชาชนผู้สนใจ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ครูอาจารย์ ในกรุงเทพฯ และชุมชนหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย เพื่อเป็นความรู้และแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอเชิงวัฒนธรรมต่อไป

จากการสำรวจความต้องการเบื้องต้น และสรุปวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค ผู้วิจัยได้นำ รูปแบบลวดลายที่ผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่ ตามความนิยมส่วนใหญ่ของผู้บริโภคในปัจจุบัน โดยนำลวดลายต้นแบบที่ได้จากการทำวิจัย ในปี 2553 มาใช้เป็นลวดลายหลักในการออกแบบ และประยุกต์ใช้เฉพาะโครงร่างของลาย ร่วมกับการกำหนดกลุ่มสีใหม่ให้มีความกลมกลืน และการใช้เทคนิคการพิมพ์ลวดลายด้วยระบบดิจิทัล

ผสมผสานกับการปักตักแต่งลวดลายให้มีมิติ ที่ช่วยสร้างความโดดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี ด้านวัสดุที่นำมาใช้คือกลุ่มผ้าฝ้าย และกลุ่มผ้าไหมชาติน้องเคราะห์ ที่สะดวกในการดูแลรักษา ราคาไม่สูง มีผิวสัมผัสให้เลือกหลายชนิด เหมาะสมกับการผลิตเป็นของที่ระลึก ผลงานต้นแบบ ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทเครื่องใช้ และเครื่องประดับตกแต่ง รวม 5 รูปแบบ ได้แก่ หมอนอิงรูปทรงสามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยม กระเป๋ารูปทรงสามเหลี่ยมและห้าเหลี่ยม กลองผ้า เอนกประสงค์ 3 ขนาด ผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีและเผยแพร่ผลการวิจัย ด้านความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับที่สูงที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54

ABSTRACT

Research title	Development of Souvenir Textile Products of Ban Had Seao, Sukhothai
Researcher	Asst. Prof. Jaipak Burapajattana
Institution	Rajamangala University of Technology Thanyaburi Faculty of Fine and Applied Arts : Fashion Design and Textile Art
Year	2012

This research has a purpose to develop textile souvenirs of Baan Had Seao community, Sukhothai province into modern style by taking findings from previous research in weaving patterns of Baan Had Seao to design textile products as well as to rely the technology and development of developed textile souvenirs from the research to interested people in order to develop and promote the creative economy products of the community.

Qualitative and Quantitative methods were used in acquiring principle data to 3 groups of Purposive Samples which are Technician, Maker and Producer the first group, consumers of textile souvenirs in Baan Had Seao the second group and consumers in Bangkok the third group. Consumers' behavior was evaluated from samples of consumers of Baan Hadseao textile souvenirs. Created products were evaluated by specialist in textile design. The prototype of created products and technology of production were passed on to interested people, producers, teachers in Bangkok as well as Baan Hadseao community in Sukhothai province as a guideline to develop their products of the community.

From our survey to basis of requirement and conclusion of requirement of consumers, the researcher combined original preferred patterns and modern contemporary pattern from the research in 2010 and used it as a major pattern in the design. Outlines of patterns were applied with harmonious color tones. Patterns were made by digital printing and decorated by stitching with various materials in order to make dimensions unique at products. Products are made of cotton, synthetic satin which are easy care material that give senses of touch and have

economic cost suitable for making souvenirs. 5 types of prototype usable souvenirs and decorating souvenirs were triangle cushions, square cushions, triangle bags, pentagon bags and 3 sizes general purpose boxes. The result of passing on this research got average marks at 4.65 for satisfaction to the developed products and 0.54 for its standard deviation.

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้รับงบประมาณจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในปีงบประมาณ 2555 งานวิจัยดังกล่าวได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี นั้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งทอ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการในจังหวัดสุโขทัย ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณคณะครู อาจารย์โรงเรียนเมืองเซียง ตำบลหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในด้านสถานที่ ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ชุมชน

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสิ่งทอ ที่กรุณาประเมินการออกแบบผลิตภัณฑ์ และให้คำปรึกษา ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามวิจัยทุกท่าน ที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญเรือง สมประจวบ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและประสานงานวิจัย ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ขอขอบคุณอาจารย์และ เจ้าหน้าที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการจัดอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและเผยแพร่ผลงานวิจัย

ขอขอบคุณ คุณสุจิตรา ยอดเสนา นักวิชาการศึกษา สำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและจัดทำรูปแบบรายงานการวิจัยเล่มนี้ ให้ความถูกต้อง และสมบูรณ์

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ให้โอกาสในการศึกษาวิจัย ผลสัมฤทธิ์ของการวิจัย นอกจากจะเป็นประโยชน์เชิงวิชาการแล้ว ยังนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาสินค้าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การอนุรักษ์ภูมิปัญญาและได้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของไทยต่อไป

ผู้วิจัย

สิงหาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญรูปภาพ	ณ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
กรอบความคิดของโครงการวิจัย	4
บทที่ 2 การทบทวนเอกสาร	5
ผ้าทอตีนจกชุมชนบ้านหาดเสี้ยว	5
การสร้างสรรค์ (Creation)	8
การออกแบบสิ่งทอ (Textile Design)	10
การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design)	16
ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (Souvenir)	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	24
ศึกษา รวบรวม และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน	24
ขั้นตอนการออกแบบ	24
ขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก	25
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	27
สถานที่ทำการวิจัยและหรือเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการวิจัย	29
ขั้นตอนการศึกษา รวบรวม และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน	29
ขั้นตอนการออกแบบ	41
ขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก	47
ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย	52
การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน	59
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
สรุปผลการวิจัย	67
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	69
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป	70
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	71
ภาคผนวก	73
การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน	74
ขั้นตอนการผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก	79
แบบสัมภาษณ์ ตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก กลุ่ม ผู้ผลิต	91
ผู้ประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญ ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก	
ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	
แบบสัมภาษณ์ ตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก กลุ่ม ผู้บริโภคที่นิยม	93
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ณ ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย	
จังหวัดสุโขทัย	
แบบสัมภาษณ์ ตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก กลุ่ม ผู้บริโภคที่นิยม	95
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกทั่วไป	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบสอบถามพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	97
ประเภทของที่ระลึกที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรม	
แบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินความคิดเห็น การคัดเลือกรูปแบบสำหรับจัดทำต้นแบบ	101
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย	
จังหวัดสุโขทัย	
แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัย	108
แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภท	112
ของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	
ประวัติผู้วิจัย	115

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบความคิดของโครงการวิจัย
2	ภาพการออกแบบจำลอง กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยม
3	ภาพการออกแบบจำลอง กระเป๋าทรงสามเหลี่ยม
4	ภาพการออกแบบจำลอง หมอนทรงสี่เหลี่ยม
5	ภาพการออกแบบจำลอง หมอนทรงสามเหลี่ยม
6	ภาพการออกแบบจำลอง กล้องถ่ายภาพทรงสี่เหลี่ยม
7	แบบกระเป๋าทรงสี่เหลี่ยม
8	แบบกระเป๋าทรงสามเหลี่ยม
9	แบบหมอนทรงสี่เหลี่ยม
10	แบบหมอนทรงสามเหลี่ยม
11	แบบกล้องถ่ายภาพทรงสี่เหลี่ยม
12	ภาพด้านหน้ากระเป๋าทรงสี่เหลี่ยม
13	ภาพด้านหลัง / ด้านข้าง กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยม
14	ภาพด้านหน้ากระเป๋าทรงสามเหลี่ยม
15	ภาพด้านหลังกระเป๋าทรงสามเหลี่ยม
16	ภาพด้านหน้าหมอนทรงสี่เหลี่ยม แบบที่ 1
17	ภาพด้านหลังหมอนทรงสี่เหลี่ยม แบบที่ 1
18	ภาพหมอนทรงสี่เหลี่ยม แบบที่ 2
19	ภาพต้นแบบหมอนทรงสี่เหลี่ยม
20	ภาพด้านหน้าหมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 1
21	ภาพด้านหลัง และด้านข้างหมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 1
22	ภาพด้านหน้าหมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 2
23	ภาพด้านหลัง และด้านข้างหมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 2
24	ภาพกล้องถ่ายภาพทรงสี่เหลี่ยม/ทรงสูงและทรงเตี้ย
25	ภาพกล้องถ่ายภาพทรงสี่เหลี่ยม/ทรงสูงและทรงเตี้ย ด้านข้าง/ด้านใน

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	35
2	ข้อมูลด้านจิตพิสัยที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก	37
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก	39
4	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	59
5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย	61
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย	62
7	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย	65

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ลวดลายผ้าทอตีนจกบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย ของชาวไทพวน มีชื่อเสียงด้านความงามของสีสันทันและลวดลายที่แสดงเอกลักษณ์ของผ้าทอพื้นถิ่น กลุ่มชาวไทพวนส่วนใหญ่มีที่มาจากคนเชื้อสายลาวพวนที่อพยพมาจากหลวงพระบาง สปป.ลาว เข้ามาในอาณาจักรล้านนาเมื่อประมาณ 200 ปีที่ผ่านมา ที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่า ในอดีตอาณาจักรล้านนาทางทิศใต้มีอาณาเขตจรดแคว้นสุโขทัย และเมืองแพร่ที่อยู่ในอาณาเขตล้านนานั้นเป็นกลุ่มเมืองที่อยู่ในแคว้นชเวียง โดยมีเมืองชเวียงหรือศรีสัชนาลัยเป็นศูนย์กลาง ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 16 (สุรพล ดำริห์กุล, 2542) ในอดีตกลุ่มเมืองเหล่านี้มีการสืบทอดวัฒนธรรมการทอผ้าแบบล้านนาที่ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการอนุรักษ์ สืบสานลวดลายและตระหนักในคุณค่าความงามของลวดลายผ้าไทล้านนาในรูปแบบร่วมสมัย โดยการเชื่อมโยงความงามของงานศิลปหัตถกรรมในอดีต มาสู่งานผลิตภัณฑ์สิ่งทอร่วมสมัยในปัจจุบันเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสินค้าเชิงสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมไทยให้คงอยู่สืบไป อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ควบคู่กันไป

ชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัยจัดได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัดที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว จากการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลงานวิจัยพบว่าสินค้าหัตถกรรมประเภทสิ่งทอของหาดเลี้ยว สินค้าส่วนใหญ่ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ที่แสดงเอกลักษณ์ของชุมชน สินค้าส่วนใหญ่จะนำมาจากแหล่งอื่นในเขตภาคเหนือ มาจำหน่ายร่วมกับสินค้าของชุมชนหาดเลี้ยว สินค้าที่โดดเด่นจะมีเฉพาะ ผ้าทอตีนจกที่จำหน่ายเป็นผ้าผืน หรือผ้าชิ้น ซึ่งเป็นสินค้าเชิงอนุรักษ์ และถึงแม้ว่าผ้าทอของชาวบ้านหาดเลี้ยวจะ เป็นผ้าทอพื้นเมืองที่มีชื่อเสียง ในความงดงามและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงการ ผ้าทอพื้นบ้านของไทย แต่ยังมีกลุ่มคนอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีโอกาสนำผ้าทอชนิดนี้ มาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตทั่วไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ต้นแบบลวดลายผ้าไทล้านนาแบบร่วมสมัย ในปีงบประมาณ 2553 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ของลวดลายผ้าทอตีนจก ของบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีษะเกษ จังหวัดสุโขทัย และนำผลดังกล่าวมาประยุกต์เป็นต้นแบบของผ้าไทล้านนาแบบร่วมสมัย ให้เหมาะสมกับรสนิยมของผู้บริโภคในปัจจุบัน จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ผู้จำหน่ายและผู้บริโภค ต้องการรูปแบบของสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่คงความเป็นเอกลักษณ์ และสามารถใช้งานได้หลายโอกาส เช่น เครื่องใช้ประเภทเครื่องประดับ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย หรือของตกแต่งทั่วไป ที่มีลวดลาย สี สัน และชนิดของผ้าที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน และสินค้าควรมีราคาไม่สูงมากนัก ผู้บริโภคสินค้ายินดีที่จะซื้อสินค้าในราคาไม่เกิน 1,000 บาท และสินค้าที่จำหน่ายได้ง่ายจะมีราคาระหว่าง 100 - 500 บาทเป็นต้น (ใจภักดี บุรพเจตนา, 2553)

ดังนั้น ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้จำหน่ายและผู้บริโภคที่ได้นำผลการวิจัยมาแล้ว ผู้วิจัยจึงพิจารณา ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีความสำคัญ ซึ่งโดยปกตินักท่องเที่ยวเมื่อไปเที่ยวสถานที่ใดมักจะซื้อหาสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นกลับไปเป็นของฝากหรือของที่ระลึก ซึ่งลวดลายผ้าทอตีนจกบ้านหาดเลี้ยวก็เช่นเดียวกัน หากของที่ระลึกเหล่านั้นสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันด้วยแล้ว จะเป็นการคงคุณค่า และการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงนำเอกลักษณ์เหล่านั้น มาทำการออกแบบ และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาารูปแบบของสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึกที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน
2. พัฒนางานผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย ให้มีรูปแบบที่ทันสมัย โดยนำต้นแบบลวดลายที่ได้จากโครงการวิจัยที่ได้ทำแล้ว มาต่อยอด และใช้ประกอบในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกรูปแบบต่างๆ ให้กับ ผู้สนใจหรือผู้ประกอบการประเภทสิ่งทอในจังหวัดสุโขทัย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสินค้าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชุมชนต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

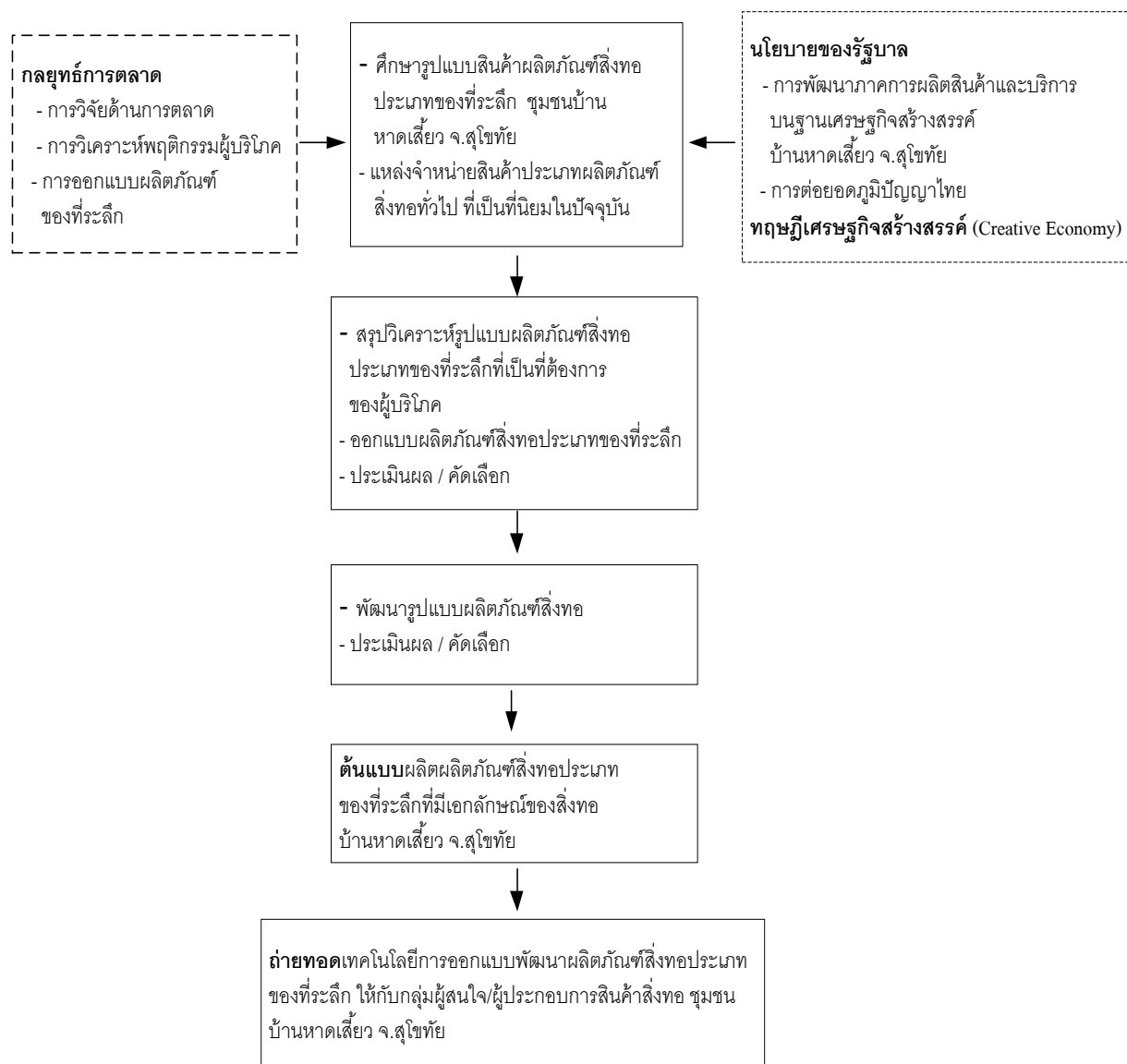
1. ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึกที่มีที่มาจาก งานสิ่งทอที่เป็นภูมิปัญญาของไทย
2. ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ โดยการถ่ายทอดรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก
3. ได้แนวทางในการพัฒนาสินค้าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาของไทย และได้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของไทยสืบไป

ขอบเขตของการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและใช้ข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขทางสถิติมาประกอบในการหาข้อสรุป ขอบเขตการวิจัยมีดังนี้

1. ศึกษารูปแบบสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย และแหล่งจำหน่ายสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน
2. ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก 5 รูปแบบ โดยนำต้นแบบใช้ลวดลายที่ได้จากการวิจัย นำมาประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์สิ่งทอให้มีรูปแบบที่ทันสมัยและมีเอกลักษณ์ของผ้าทอหาดเสี้ยว โดยออกแบบให้สอดคล้องกับรสนิยมของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน
3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ให้กับ ผู้สนใจหรือผู้ประกอบการ,ผู้จำหน่ายสินค้าประเภทสิ่งทอในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัด สุโขทัย ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ผ้าทอตีนจกชุมชนบ้านหาดเสี้ยว
2. การสร้างสรรค์ (Creation)
3. การออกแบบสิ่งทอ (Textile Design)
4. การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design)
5. ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (Souvenir)
 - สินค้าผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกทั่วไปที่ทำด้วยผ้า
 - ของที่ระลึกใน จังหวัดสุโขทัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผ้าทอตีนจกชุมชนบ้านหาดเสี้ยว

งานศิลปะพื้นบ้านที่เป็นผ้าทอพื้นบ้านจัดเป็นงานที่อยู่ในประเภทของงานด้านศิลปหัตถกรรม ลักษณะของผ้าทอที่มีอยู่ในประเทศไทยล้วนมีความงดงามแตกต่างกันไปทั้งยังเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงชนบประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นพื้นฐานในวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

ลวดลายผ้าทอตีนจกบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย ของชาวไทพวน มีชื่อเสียงด้านความงามของสีเส้นและลวดลายที่แสดงเอกลักษณ์ของผ้าทอพื้นถิ่น กลุ่มชาวไทพวนส่วนใหญ่ มีที่มาจากคนเชื้อสายลาวพวนที่อพยพมาจากหลวงพระบาง สปป.ลาว เข้ามาในอาณาจักรล้านนาเมื่อประมาณ 200 ปีที่ผ่านมา ที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่า ในอดีตอาณาจักรล้านนาทางทิศใต้มีอาณาเขตจรดแคว้นสุโขทัย และเมืองแพร่ที่อยู่ในอาณาเขตล้านนานั้นเป็นกลุ่มเมืองที่อยู่ในแคว้นเชลียง โดยมีเมืองเชลียงหรือศรีสัชนาลัย(ปัจจุบันคือ ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอ

ศรีสัชนาลัยจังหวัดสุโขทัย) เป็นศูนย์กลาง ในช่วงพุทธศตวรรษที่16 (สุรพล ดำหริกุล, 2542) กลุ่มเมืองเหล่านี้มีการสืบทอดวัฒนธรรมการทอผ้าแบบล้านนาที่ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ล้านนาหรือบริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ในอดีตเป็นดินแดนที่มีสิ่งทอทั้งของชาวไทยบนพื้นราบ และชาวเขาเผ่าต่างๆ ซึ่งมีคุณค่าต่อการศึกษาศึกษาและสะสม ชาวไทที่อยู่ในดินแดนล้านนาคือชนเผ่าไทย 3 กลุ่ม ที่ได้รับอิทธิพลในเรื่องการทอผ้าจากกันและกัน และมีอิทธิพลต่อการทอผ้าในแหล่งอื่นๆของประเทศ ชาวไทที่อาศัยอยู่ในล้านนามี 3 กลุ่ม กลุ่มใหญ่คือชาวไทยวนหรือชาวไทยล้านนา ชาวไทลื้อ และ ชาวไทกลุ่มต่างๆ ที่ได้รับการเรียกขานรวมๆกันว่าเป็น ชาวลาว ได้อพยพมาจากสปป.ลาว เมื่อประมาณ 200 ปีที่ผ่านมา ชาวลาวกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มไทพวนหรือลาวพวน ได้มาตั้งหลักแหล่งอยู่ที่ ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุตรดิตถ์ ผ้าทอของกลุ่มชาวไทดังกล่าว มีการทอผ้าหลายชนิดแต่ที่มีชื่อเสียงในด้านความงดงาม คือผ้าชิ้นตีนจก

ผ้าชิ้นลาวในล้านนา หรือผ้าทอที่พบในล้านนา คือผ้าทอของกลุ่มชาวไทที่อพยพมาจากสปป.ลาว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1 กลุ่มไทพวน หรือ ลาวพวน ที่ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และที่ อำเภอตรอน อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ลักษณะของตัวผ้าชิ้นไทพวน เป็นลายมุก ในเส้นยืน และมีตีนจกที่ทอด้วยการประดิษฐ์ลวดลายอย่างละเอียดวิจิตรยิ่ง และ 2กลุ่มลาวครั่งหรือลาวกา ที่จังหวัดพิจิตร ที่ผสมลวดลายระหว่างลาวกับล้านนา โดยตัวชิ้นเป็นผ้าไหม ส่วนตีนจกเป็นผ้าฝ้าย เป็นต้น (ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล , แพทรีเซีย ซีสแมน.2530 : 7,71)

การทอผ้าตีนจกของกลุ่มชาวไทต่างๆในเขตล้านนาในอดีต ได้สืบทอดวัฒนธรรมการทอผ้าต่อเนื่องกันมา และมีการทำกันใน บริเวณภาคเหนือได้แก่ อำเภอจอมทอง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอลอง อำเภอสองจังหวัดแพร่ อำเภอน้ำปาด อำเภอตรอน อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ และอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย สำหรับบริเวณภาคกลาง ได้แก่ผ้าตีนจก อำเภอ บ้านไร่ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี เป็นต้น (ไมตรี เกตุขาว. 2542 :71) ทั้งนี้รูปแบบและลวดลายของแต่ละแห่งล้วนมีความสวยงามและมีความคล้ายคลึงกันจากการได้รับอิทธิพลการทอผ้าสืบทอดกันมา

ลักษณะและการใช้งาน ผ้าทอในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว

ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัยมีหมู่บ้านที่ทอผ้าพื้นบ้านอยู่สี่หมู่บ้าน คือ บ้านหาดเสี้ยว บ้านหาดสูง บ้านใหม่ และบ้านแม่ราก ผ้าที่ผลิตในบริเวณหมู่บ้านเหล่านี้มักเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า ผ้าหาดเสี้ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริเวณบ้านหาดเสี้ยวอยู่ใกล้ถนน การคมนาคมสะดวก เป็นแหล่งกลางในการซื้อขายผ้าทอพื้นบ้าน แม้ผ้าที่ทอจากเขตอื่นของสุโขทัยที่มีขายอยู่ในบริเวณบ้านหาดเสี้ยวก็มักถูกเรียกรวมไปว่าเป็นผ้าหาดเสี้ยวด้วย (นิรนาม , มปป)

ในส่วนองผ้าทอตีนจกของบ้านหาดเสี้ยว มีความโดดเด่นในเรื่องของความงามของสีสันทและลวดลายที่ แสดงถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มชน ผ้าตีนจก คือส่วนที่เป็นเชิงชั้น ที่ทอด้วยฝ้ายหรือ สลัดด้วยไหม ชินหาดเสี้ยวมี 2 ชนิด คือขึ้นธรรมชาติใช้สอยอยู่กับบ้านและทำงาน และขึ้นที่ใช้ใน โอกาสพิเศษเช่น งานบุญ งานเทศกาลและพิธีสำคัญ ผ้าขึ้นตีนจกมีเทคนิคการทำที่ละเอียด สลับซับซ้อนผู้ทอต้องมีทักษะฝีมือชั้นสูงและใช้เวลาในการทอเป็นเวลานานจึงจะสามารถ สร้างสรรค์ผ้าทอที่สวยงามและมีคุณค่าได้ สำหรับคำว่าจกนั้น กมลา กองสุข ได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

จก เป็นเทคนิคการทอผ้าให้เกิดลวดลายขึ้นโดยการใช้น้ไม่ปลายแหลมหรือขนเม่นมัดซ้อน ด้ายยืนขึ้น แล้วใช้ด้ายสีสอดไปตามรอยมัดซ้อนนั้น การสอดด้ายสีต่างๆไปตามรอยมัดซ้อนใน จังหวะต่างๆกัน ทำให้เกิดลวดลาย ลักษณะคล้ายผ้าปัก การใช้ไม้มัดซ้อนขึ้นนี้ ถ้าทำด้วยความ ขำนาญจะรวดเร็วเหมือนอาการจกของงู จึงเรียกว่า “จก ” คำว่า จกจึงมาจากคำว่า “จก ” ก็เป็นได้ (กมลา กองสุข 2536: 11)

ลวดลายของผ้าตีนจกกลุ่มชุมชนบ้านหาดเสี้ยว

จากข้อมูลการวิจัยเรื่อง สร้างสรรค์ต้นแบบลวดลายผ้าไทล้านนาแบบร่วมสมัย ได้ผลสรุป การศึกษาลวดลายผ้าตีนจกจากกลุ่มบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ดังนี้

สรุปลายที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้า มี 9 ลายได้แก่:ลายเครือน้อย ลายเครือกลาง ลายเครือ ใหญ่ ลายสี่ขอ ลายแปดขอ ลายสิบสองหน่วยตัด ลายมนสิบหก ลายน้าอ่าง และลายสองท้อง ผลการวิเคราะห์ ที่มาของลายมาจากรูปแบบของธรรมชาติ เช่น ดอกไม้,สัตว์ที่มีความหมายตาม ความเชื่อ และลายเรขาคณิต การจัดวางลายมีลักษณะแบบสมมาตร โครงสร้างของลายมีลาย

หลักและลายประกอบ การใช้สีเป็น สีตัดกันวรรณะร้อน สีเอกลักษณะคือ ลายสีเหลือง เขียว บนพื้นสีแดง และลายที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือ ลายมนสิบหก สิบสองหน่วยตัด และเครือใหญ่

การสร้างสรรค์ (Creation)

ส่วนประกอบสำคัญในการออกแบบสร้างสรรค์

ในการออกแบบสร้างสรรค์งานแต่ละประเภท ควรมีการกำหนดส่วนประกอบต่างๆ ที่มีความสำคัญที่จะนำไปสู่งานที่สำเร็จตามจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์ ส่วนประกอบต่างๆ มีดังนี้

1. รูปแบบที่สร้างสรรค์ ต้องมีความแปลกใหม่ สอดคล้องกับบริบทของสังคม และแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบที่สามารถตอบสนองความต้องการ ตามรสนิยมของผู้บริโภคในปัจจุบันได้
2. มีความงามตามหลักสุนทรียภาพคือการสร้างสรรค์ที่นำหลักการทางศิลปะ (Principles of Arts) และองค์ประกอบทางศิลปะ (Composition) มาใช้เป็นหลักในการออกแบบ
3. การออกแบบสร้างสรรค์ควรสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอย โดยการเลือกใช้วัสดุและส่วนประกอบต่างๆ ให้เหมาะสมกับการใช้งาน
4. ใช้วิธีการคิดสร้างสรรค์ แบบบูรณาการ คือการสร้างสรรค์ที่สามารถตอบสนอง ได้สูงสุดและหลากหลายแนวทาง เช่น ด้านความงาม ด้านกายภาพ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านการอนุรักษ์และพัฒนา และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ THE CREATIVE ECONOMY :JOHN HOWKINS

คุณากร วาณิชยวิรุฬห์ (2552) ได้กล่าวถึง นโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีที่มาจากนโยบายด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานทางศิลปะ (Art-Related Industries) ซึ่งเกิดจากการปรับตัวครั้งใหญ่ของนโยบายเศรษฐกิจโลกช่วงทศวรรษ 1990 โดยใช้เป็นแนวทางของการสร้างเสริมศักยภาพเศรษฐกิจของประเทศอังกฤษ ที่ประสบความสำเร็จกลายเป็นประเทศชั้นนำใน "อุตสาหกรรมสร้างสรรค์" หรือ "Creative Industries" ในระหว่างปี 1997-2004 อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของอังกฤษเติบโตด้วยอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7 หรือเป็น 4 เท่าของภาคการผลิตแบบเดิม

กระแสดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อประเทศแถบเอเชียด้วยเช่นกัน จีนและ เกาหลี เป็นประเทศตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ จีนได้นำแนวคิดเรื่องการสร้างสรรค์และนวัตกรรมไปกระตุ้นงานออกแบบ งานหัตถกรรม และการสื่อสาร และในปี 2005 จีนได้กลายเป็นผู้ส่งออกสินค้าและบริการ สร้างสรรค์รายใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก รวมถึงเกาหลีที่ประสบความสำเร็จไปเรียบร้อยแล้วด้วยการ นำรูปแบบทางวัฒนธรรมเกาหลีให้แพร่กระจายไปทั่วโลก โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ และ สื่อ (Media) ด้านภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ ศิลปะการแสดง เพลง นักร้อง แฟชั่น การท่องเที่ยว รวมไปถึงวัฒนธรรมด้านอาหาร ฯลฯ

John Hawkins ได้ให้คำนิยามของ Creative Economy ว่า คือ “การสร้างมูลค่าที่เกิดจาก ความคิดของมนุษย์” การผลิตที่เกิดจากการสร้างสรรค์ที่พัฒนาไปสู่ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industries) ซึ่งหมายถึงกลุ่มธุรกิจการผลิตที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นวัตถุดิบสำคัญ

UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) ได้แบ่งงาน เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. มรดกทางวัฒนธรรม(Cultural Heritage) งานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และสภาพสังคม
2. ศิลปะ(Arts) กลุ่มงานที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานของศิลปะและวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ งานศิลปะ (Visual Arts) เช่น ภาพวาด รูปปั้น ภาพถ่าย และวัตถุโบราณ และ ศิลปะการแสดง (Performing Arts) เช่น การแสดงดนตรี การแสดงละคร การเต้นรำ โอเปร่า ละครสัตว์ การเชิดหุ่นกระบอก
3. สื่อ (Media) กลุ่มที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์สื่อได้แก่งานสิ่งพิมพ์ (Publishing and Printed Media) เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ และสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ และงานโสตทัศน (Audiovisual) เช่น ภาพยนตร์โทรทัศน์ วิทยุ
4. งานสร้างสรรค์เพื่อการใช้งานต่างๆ (Functional Creation) เกี่ยวข้องกับการตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกันคือ Design เช่น ออกแบบภายใน กราฟิก แฟชั่น อัญมณี และของเด็กเล่น กลุ่ม New Media เช่น ซอฟต์แวร์ วิดีโอเกม ภาพยนตร์ โทรทัศน์

และกลุ่ม Creative Services เช่น งานสถาปัตยกรรม โฆษณา งานวิจัยและพัฒนา และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับประเทศไทยได้เกิดการเคลื่อนไหวอย่างกว้างขวาง จากการสนับสนุนของภาครัฐ เกิดเป็นนโยบายระดับชาติ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง รวมทั้งการขับเคลื่อนสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในรูปแบบของโครงการเช่น Creative Thailand , Creative City โดยมุ่งหวังให้มีการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์

ในส่วนของ สภาพัฒน์ได้กำหนดกรอบงานที่เป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยแบ่งตาม

ข้อมูลบัญชีรายได้ประชาชาติโดยแบ่งเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ งานฝีมือและหัตถกรรม (Crafts) งานออกแบบ (Design) แฟชั่น (Fashion) ภาพยนตร์และวีดิโอ (File & Video) การกระจายเสียง (Broadcasting) ศิลปะการแสดง (Performing Arts) ธุรกิจโฆษณา (Advertising) ธุรกิจการพิมพ์ (Publishing) สถาปัตยกรรม (Architecture)

การออกแบบสิ่งทอ (Textile Design)

การจำแนกลักษณะของการออกแบบสิ่งทอ

จากข้อมูลของ นวลน้อย บุญวงศ์ (2542) ได้กล่าวถึงภาพรวมของการออกแบบโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสิ่งทอ โดยหากจำแนกการออกแบบตามลักษณะที่ปรากฏ การออกแบบสิ่งทอจะเป็นลักษณะของการทำงานร่วมกันระหว่างงาน 2 ประเภทคือ งานออกแบบ 2 มิติ และการออกแบบ 3 มิติ และหากจำแนกการออกแบบตามเนื้อหาในงานออกแบบ การออกแบบสิ่งทอจะอยู่ในส่วนของงานออกแบบตกแต่ง / ความงาม ข้อมูลโดยสรุปมีดังนี้

การจำแนกการออกแบบตามลักษณะที่ปรากฏ

1. งานออกแบบ 2 มิติ (Two- Dimensional Design) ได้แก่งาน ออกแบบที่ให้ความสำคัญเฉพาะกับลวดลาย และสีบนพื้นผิวซึ่งรับรู้ได้ด้วยประสาทตา เป็นงานที่เน้นความงามจากการมองเห็นและการสื่อความหมายในเนื้อหาตามการรับรู้ จากภาพนั้นงานออกแบบประเภทนี้แม้จะมีการใช้สื่อได้จำกัดเฉพาะลวดลายบนพื้นผิว แต่ในขณะเดียวกัน

ก็ต้องทำหน้าที่แก้ปัญหาให้ได้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของการออกแบบ ตัวอย่าง งานออกแบบกราฟิก ลวดลายบนผืนผ้า ลวดลายบนพื้นผิวผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

2. งานออกแบบ 3 มิติ (Three- Dimensional Design) ได้แก่การออกแบบผลิตภัณฑ์นานาชนิด ที่มีความหลากหลายในด้านขนาดตั้งแต่ขนาดเล็กเช่นเครื่องประดับ ไปจนถึงขนาดใหญ่ เช่น ยานพาหนะ มีหน้าที่ใช้สอยตั้งแต่การใช้งานที่เล็กน้อย เช่น ที่ทับกระดาษ ไปจนถึงอุปกรณ์ที่มีความซับซ้อน เช่น เครื่องแต่งกาย ไปจนถึงของใช้สาธารณะ เช่น ม้านั่งในสวน เป็นต้น งานออกแบบประเภทนี้จึงเป็นงานที่มีเนื้อหารายละเอียดเพิ่มมากขึ้น นอกจากสนองการรับรู้ทางประสาทตาแล้วยังเพิ่มประสาทสัมผัส ซึ่งเกี่ยวข้องกับลักษณะรูปทรงและพื้นผิวอีกด้วย ตัวอย่าง งานออกแบบเสื้อผ้า เครื่องปั้นดินเผา เครื่องเรือน เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์เครื่องมือและบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

การจำแนกการออกแบบตามเนื้อหาในงานออกแบบ

1. งานออกแบบทางโครงสร้าง / ทางเทคโนโลยี (Structure-Technology) มีลักษณะสำคัญทางด้านโครงสร้าง ตลอดจนกลไกการทำงาน และประสิทธิภาพในการใช้งาน เช่น เครื่องซักผ้า รถเข็นคนพิการ เป็นต้น

2. งานออกแบบทางการตกแต่ง/ความงาม (Decorative-Aesthetic) เป็นงานออกแบบที่ไม่มีกลไกภายในเนื้อหาความสำคัญของงานออกแบบกลุ่มนี้จำเป็นต้องสร้างให้เกิดความงามและความรู้สึกชื่นชมต่อลักษณะที่ปรากฏ ตัวอย่างเช่น ลวดลายผ้า ชุดชั้นนอมนุ่ม เป็นต้น โดยหน้าที่ใช้สอยของงานออกแบบมักจะทำให้ตกแต่งเพื่อสร้างบรรยากาศโดยมีจุดมุ่งหมายในการใช้งานเล็กน้อยและไม่ซับซ้อน แม้จะมีการจำแนกประเภทออกอย่างชัดเจนแยกจากกันทางด้านเนื้อหา ดังกล่าวก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ งานออกแบบทุกชนิดไม่สามารถแยก 2 แนวทางคือโครงสร้างและการตกแต่งออกจากกันได้เลย และงานออกแบบที่ดี คืองานที่สามารถผสมผสานได้อย่างเหมาะสมพอดีโดยเริ่มจากการจัดวางโครงสร้างของรูปทรงก่อน แต่ในขณะเดียวกัน โครงสร้างที่วางไว้ก็มีลักษณะที่เอื้อต่อการตกแต่งให้เกิดความงามด้วย (นวลน้อย บุญวงศ์ 2542, 20-22)

กระบวนการออกแบบและการผลิตสิ่งทอ

การออกแบบสิ่งทอเป็นกระบวนการทำงานที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ กระบวนการผลิต และความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ เพื่อให้ได้ผลตามความมุ่งหมายในการใช้งานและตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

1. กระบวนการผลิต ประกอบด้วยทางเลือกใช้วัตถุดิบต่างๆ เช่น เส้นใย เส้นด้าย ผ้า และการตกแต่งให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย รวมไปถึงวิธีการผลิตด้วยเทคนิค การทอ การย้อม การพิมพ์ เทคนิคพิเศษและการตกแต่งด้วยสี หรือวัสดุต่างๆ

2. การออกแบบความคิดสร้างสรรค์ เป็นการนำหลักการทางศิลปะ และแนวคิดในการออกแบบมาใช้ให้เกิดเป็นผลรวมของสิ่งทอที่มีรูปแบบลวดลาย เหมาะสมกับการใช้งานและตรงตามรสนิยมของผู้บริโภค

สิ่งทอในปัจจุบัน จะมีการออกแบบหรือผลิตให้เกิดลวดลายของผืนผ้า การออกแบบหรือผลิตดังกล่าว เกิดจากวิธีการผลิตที่ทำให้เกิดลวดลายในผืนผ้าที่แตกต่างกัน วิธีการผลิตสิ่งทอแบ่งกว้างๆ ได้เป็น 2 วิธี คือลวดลายที่เกิดจากโครงสร้างในการผลิต เรียกว่าลวดลายโครงสร้าง (Structural Design) และลวดลายที่เกิดจากตกแต่งด้วยวิธีการต่างๆ เรียกว่า ลวดลายตกแต่ง (Decorative Design) (อัจฉราพร ไสละสูตร, 2526)

1. ลวดลายที่เกิดจากโครงสร้างในการผลิต คือลวดลายที่เกิดจากโครงสร้างในการผลิต เป็นวิธีการผลิตให้เกิดเป็นลวดลายในโครงสร้างของผ้าในลักษณะที่มีความแตกต่างกันในโครงสร้าง ผิวสัมผัส ที่เกิดจากคุณสมบัติของวัสดุหลักต่างๆและวิธีการที่นำมาใช้ในการผลิต วิธีการผลิตลวดลายโครงสร้างมี 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1 ผ้าทอ (Weaving Fabric) เป็นวิธีการนำเส้นด้ายมาขัด สานกันทำให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ ได้แก่ ลวดลายที่ผลิตด้วยวิธีการทอแบบต่างๆ ผ้าทอลายพื้นฐาน ได้แก่ ผ้าทอลายขัด ผ้าทอลายสอง และผ้าทอลายต่วน โครงสร้างโดยรวมของผ้าจะให้ผิวสัมผัสที่เรียบ แข็งแรง

และใช้งานได้ทนทาน นอกจากนี้ยังมีวิธีการทอเป็นรูปแบบอื่นๆ อีก เช่นผ้าทอพื้นถิ่นที่มีลวดลายต่างๆ กันไปในแต่ละวัฒนธรรม

1.2 ผ้าถัก (Knit Fabric) หรือผ้าニット โครงสร้างของผ้า เกิดจากการถักห่วงคล้องกันให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ ผ้าถักมีคุณสมบัติยืด หดตัวได้ดี และมีผิวสัมผัสของผ้าที่มีความน่าสนใจจากโครงสร้างในการผลิตที่ทำให้เกิด ลวดลายในมิติที่แตกต่างกัน ผ้าถักแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือผ้าถักด้ายพุ่ง (Weft Knit) และผ้าถักด้ายยืน (Warp Knit)

1.3 ผ้าไม่ทอ (Nonwoven Fabric) หรือผ้าที่ผลิตด้วยวิธีพิเศษ เป็นการผลิตผ้าที่นำเส้นใย เส้นด้าย มาอัดด้วยวิธีทางเคมี การใช้สารเคมียึดให้เส้นใยติดกัน การอัดด้วยเข็มชนิดพิเศษ และวิธีทางเชิงกล เป็นต้น

การผลิตลวดลายจากโครงสร้างนี้ มีกระบวนการที่ผลิตด้วยมือ และระบบอุตสาหกรรม ลวดลายที่เกิดจากการผลิตด้วยวิธีการนี้จะมีลวดลายที่อยู่ในโครงสร้างของผ้าหากมีการดึงเส้นด้ายออกจะทำให้โครงสร้างของผ้าเสียหายและทำให้ลวดลายไม่สมบูรณ์

2. ลวดลายที่เกิดจากการตกแต่งในการผลิต คือวิธีการผลิตให้เกิดลวดลายแบบต่างๆ บนผืนผ้า จากการตกแต่งด้วยวิธีการย้อม การพิมพ์ การตกแต่งด้วยวัสดุหรือเทคนิคพิเศษต่างๆ และการใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ มาช่วยในการผลิต โดยทำตามต้นแบบที่ได้ออกแบบไว้ การผลิตสิ่งทอด้วยลวดลายตกแต่ง มีทั้งการผลิตด้วยมือ และการผลิตด้วยระบบอุตสาหกรรม **ลวดลายที่เกิดจากการผลิตด้วยวิธีการนี้หากมีการหลุดลอกของสีหรือวัสดุ ที่เป็นลายบนพื้นผิวผ้าจะทำให้ลวดลาย เสียหายและไม่สมบูรณ์**

ลวดลายสิ่งทอที่เกิดจากการตกแต่ง ในปัจจุบันมีหลากหลายวิธีการที่มีความสวยงามแตกต่างกันไป สำหรับในงานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะการตกแต่งลวดลายด้วยวิธีการพิมพ์ และการตกแต่งให้เกิดพื้นผิวผ้าด้วยเทคนิคและวัสดุต่างๆ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

-**การพิมพ์ด้วยระบบดิจิทัล (Digital Fabric Printing)** ในปัจจุบัน มีการพิมพ์ด้วยเทคโนโลยีแบบใหม่ด้วยระบบดิจิทัล เนื่องจากเป็นวิธีการพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถเก็บรายละเอียดของการพิมพ์ลายต่างๆ ให้ออกมาได้เสมือนจริงตามต้นแบบโดยใช้หลักการ

เดียวกับการพิมพ์กระดาษด้วยเครื่อง Printer แต่พิมพ์ลงบนผ้าและใช้หมึกสำหรับการพิมพ์ผ้า การพิมพ์ด้วยระบบดิจิทัลสามารถควบคุมการปล่อยเม็ดสี และไล่เฉดได้ดีกว่าระบบการพิมพ์แบบสกรีน หรือระบบโรตารี

ข้อดีของการพิมพ์ด้วยระบบดิจิทัล คือให้ลวดลายสีสัน ที่ละเอียด คมชัด และมีน้ำหนักแสงเงาตามการออกแบบ ได้มากกว่าการพิมพ์ด้วยระบบอื่นๆ มีการผลิตที่สะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องทำบล็อกแบบลายเหมือนการพิมพ์อื่นๆ สามารถพิมพ์ลงบนผ้าใยธรรมชาติ และใยสังเคราะห์ เช่น ไหม ฝ้าย เรยอง โพลีเอสเตอร์ ไนลอน รวมถึงผลิตได้สะดวก รวดเร็ว ราคาต่อชิ้นจะถูกกว่าการพิมพ์แบบอื่นๆ ซึ่งจุดเด่นเหล่านี้จะทำให้ไม่มีข้อจำกัดในการออกแบบและการผลิต

การตกแต่งให้เกิดลวดลายด้วยการปักและการใช้วัสดุต่างๆ สรุปได้ดังนี้

การปัก มีทั้งปักด้วยมือ ปักด้วยจักร และเครื่องมือพิเศษ การปักมีวิธีการปักแบบหน้าเดียว และการปักให้เหมือนกันทั้งสองหน้าใช้กับลวดลายปักที่มีขนาดเล็ก ถ้าเป็นลายขนาดใหญ่จะปักเฉพาะขอบ วิธีการปักทั่วไป มีการปักแบบเดินเส้น ปักลายทึบให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ วัสดุที่ใช้ปัก เช่น ด้าย ไหม และวัสดุตกแต่งอื่นๆ

การตกแต่งด้วยวัสดุต่างๆ

เป็นการทำให้เกิดลวดลาย ด้วยวิธีการเย็บติด ปะหรือปักวัสดุชนิดต่างๆ ลงบนผ้า วัสดุที่ใช้ได้แก่ วัสดุจากธรรมชาติที่ได้จากส่วนต่างๆ ของสัตว์ พืช เช่น ไม้ เมล็ดพืช เปลือกหอย หินสี ฯลฯ และวัสดุสังเคราะห์ที่มีให้เลือกใช้หลายชนิด เช่น ลูกปัด เลื่อม มุก เพชร ดิ้นเงิน ดิ้นทอง เชือก เทป ริบบิ้น พู่ เป็นต้น

การจำแนกสิ่งทอตามลักษณะการนำไปใช้ (นวลแข ปาลิวนิช. 2542)

ประเภทของสิ่งทอ จำแนกออกตามลักษณะการนำไปใช้ แบ่งได้ 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1. สิ่งทอที่ใช้เป็นเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม
2. สิ่งทอที่ใช้เป็นผ้าที่ใช้ในบ้าน หรือเคหะสิ่งทอและผ้าที่ใช้ตกแต่งบ้าน
3. สิ่งทอที่ใช้งานอุตสาหกรรม

คุณสมบัติของสิ่งทอ

ในปัจจุบันมีการผลิตผ้าชนิดต่างๆ และมีการใช้ชื่อทางการค้าที่แตกต่างกัน ในงานวิจัยนี้ เลือกใช้ผ้าที่ผลิตจากเส้นใยธรรมชาติ และเส้นใยสังเคราะห์ มีคุณสมบัติ ดังนี้

เส้นใยธรรมชาติ คือเส้นใยที่ผลิตจากส่วนต่างๆ ของพืชหรือสัตว์ เช่น ฝ้าย ลินิน ป่าน ไหม

กลุ่มผ้าฝ้าย (Cotton) ผ้าฝ้าย มีคุณสมบัติทนต่อความร้อนและ ระบายความร้อนได้ดี ซักง่าย ดูดซึมน้ำและความชื้นได้ดี ย้อมง่าย ใช้เป็นผ้าตกแต่งภายในบ้าน ให้บรรยากาศสบาย เป็นธรรมชาติ ผ้าฝ้าย หรือผ้าผสมใยฝ้าย เหมาะสมกับการทำเครื่องใช้และของตกแต่งต่างๆ เช่น ผ้าปูเฟอร์นิเจอร์ ผ้า màn ปูโต๊ะ หมอนอิง กระเป๋า เป็นต้น

เส้นใยประดิษฐ์ หรือเส้นใยสังเคราะห์ (Synthetic) มี 2 ชนิดคือ

เส้นใยประดิษฐ์จากธรรมชาติ เช่น เรยอน อซิเตท และเส้นใยประดิษฐ์ จากสารประกอบทางเคมี เช่นเส้นใยโพลีเอสเตอร์ มีความทนทาน ยืดหยุ่นและคงรูปได้ดี มีความมันหลายระดับ น้ำหนักเบาไม่ระคายเคืองผิว และไม่ทนต่อความร้อนสูง

กลุ่มผ้าซาติน (Satin)ผ้าซาติน มีคุณสมบัติมันวาว ที่เกิดจากเทคนิคการการทอและการใช้เส้นใยชนิดเดียว มีทั้งผลิตด้วยเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยสังเคราะห์ ให้ผิวสัมผัสมันวาว สวยงาม ไม่ยับย่นง่าย และทิ้งตัวได้ดี การเรียกชื่อขึ้นอยู่กับชนิดของเส้นใยที่ใช้ทอ ผ้าไหมซาติน มีราคาสูงแต่มีคุณภาพดี นุ่ม มันวาว ถ้าเป็นผ้าฝ้ายซาตินจะเรียกว่า Cotton Sateen ผิวสัมผัสนุ่ม น่าใช้ ความมันน้อยกว่าไหม ผ้าเรยอนซาตินและผ้าไนลอนซาติน ผลิตจากเส้นใยสังเคราะห์ มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับไหมแต่ความคงทนน้อยกว่าและราคาถูกกว่ามาก ผ้าซาตินโดยทั่วไป มีความหนา บางหลายระดับ จากผิวสัมผัสที่มันวาว นุ่ม ลื่น ไม่ยับย่นง่าย และทิ้งตัวได้ดีทำให้ เหมาะสมกับการทำเครื่องใช้และของตกแต่งต่างๆ ที่ให้ความรู้สึกหรูหรา น่าใช้ เช่น ผ้าปูที่นอน ผ้าปูเครื่องเรือน ผ้าปูโต๊ะ หมอนอิง หรือผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น

การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design)

ข้อมูลด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526) ได้สรุป เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ ไว้ดังนี้

การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design) คือ การออกแบบสิ่งของเครื่องใช้ เพื่อนำมาใช้สอยในชีวิตประจำวัน โดยเน้นการผลิตจำนวนมาก ในรูปสินค้า เพื่อให้ผ่านไปยังผู้ซื้อหรือผู้บริโภค (Consumer) ในวงกว้าง โดยที่รูปแบบและคุณภาพของผลิตภัณฑ์จะเป็นปัจจัยสำคัญ ชักจูงผู้บริโภคให้เกิดความกระหายที่จะจ่ายเงินซื้อผลิตภัณฑ์นั้น

จากข้อมูลข้างต้น การออกแบบผลิตภัณฑ์ จึงเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้าน ซึ่งควรจะได้พิจารณา คือ

1. การออกแบบที่สัมพันธ์กับคุณภาพของผลิตภัณฑ์
2. การออกแบบที่สัมพันธ์กับวัสดุและกระบวนการผลิต
3. การออกแบบที่สัมพันธ์กับความต้องการของผู้บริโภค
4. การออกแบบที่มีคุณค่าทางความงาม

การออกแบบที่สัมพันธ์กับคุณภาพของผลิตภัณฑ์

การออกแบบผลิตภัณฑ์ ควรจะต้องพิจารณาถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นประการแรก เพื่อจะได้ออกแบบให้ได้ความคงทนถาวรมากนักย หรือออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้เพียงชั่วคราวของผลิตภัณฑ์นั้น เพราะการออกแบบจะต้องคำนึงถึงวัสดุและเวลาการผลิตไปพร้อมกัน ถ้าออกแบบโดยไม่ได้ศึกษาถึงคุณภาพตามเป้าหมายของการผลิตแล้ว ก็ไม่สามารถออกแบบที่เหมาะสมได้

การออกแบบที่สัมพันธ์กับวัสดุและกระบวนการผลิต

การผลิตสิ่งของเครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์ในรูปสินค้าปัจจุบันนี้ กำลังการผลิตเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์จำนวนมาก มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต เช่น เครื่องจักรกล หรือ

เครื่องทุ่นแรงอื่นๆ ย่อมเหมาะสมกับวัสดุอย่างหนึ่ง ทำให้การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้องพิจารณาถึง วัสดุและกระบวนการผลิตไปพร้อมกัน

การออกแบบที่สัมพันธ์กับหน้าที่ใช้สอย

หน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้น เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ออกแบบจะต้องพิจารณา แม้การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีเครื่องกลไกซับซ้อน ผู้ออกแบบจะไม่รู้ระบบการทำงานผลิตภัณฑ์นั้น ทั้งหมด ก็ควรจะรู้การทำงานของผลิตภัณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ผู้ออกแบบก็ต้องทำความเข้าใจกับหน้าที่ใช้สอยเป็นประการสำคัญด้วย เช่น การออกแบบชุดกาแฟ ควรจะรู้ปริมาณ ความจุของถ้วยกาแฟ ที่ไม่มากไม่น้อยที่จับถนัดมือ ไม่ลื่นหรือตกได้ง่าย

การออกแบบที่สัมพันธ์กับความต้องการของผู้บริโภค

ความต้องการที่สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ เป็นความต้องการที่เหมาะสมกับสภาพ วัฒนธรรม รสนิยม และการใช้ผลิตภัณฑ์นั้นๆ ความต้องการของผู้บริโภคยังเกี่ยวข้องกับสภาพ เศรษฐกิจโดยตรงอีกด้วย ถ้าสภาพสังคมที่มีกำลังเศรษฐกิจต่ำ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่มีคุณภาพสูง ราคาสูง สินค้าฟุ่มเฟือย หรือเน้นความงามทางการออกแบบมาจนผลิตภัณฑ์นั้น ราคาสูง การออกแบบเช่นนี้ อาจจะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคก็ได้

การออกแบบที่มีคุณค่าทางความงาม

เรื่องคุณค่าของความงามกับการออกแบบได้กล่าวมาแล้วไว้อีก เพื่อให้ผู้ออกแบบตระหนักถึง ความงามที่เด่นชัดร่วมสมัย และมีความคิดสร้างสรรค์แฝงอยู่ในการออกแบบแต่ละชิ้น นอกจากนั้น แล้ว ความประณีตบรรจงในการออกแบบหรือในผลิตภัณฑ์ยังเป็นคุณค่าส่วนหนึ่งของความงาม อีกด้วย

เมื่อกล่าวถึงผลิตภัณฑ์ ย่อมกินความไปอย่างกว้างขวาง โดยเน้นการผลิต จำนวนมากใน รูปสินค้า ซึ่งจะผลิตด้วยเครื่องจักรกลหรือวิธีการอื่นใดก็ได้ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526:111-114)

ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (Souvenir)

ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (Souvenir) ความหมายโดยสรุปมีดังนี้ (นิรนาม, มปป)

ของที่ระลึก หมายถึง สัญลักษณ์แทนบุคคล เรื่องราวต่างๆ ที่ได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อกระตุ้นหรือเน้นย้ำความทรงจำให้คิดถึงหรือนึกถึงอยู่เสมอในบุคคล เหตุการณ์หรือเรื่องราว นั้น

ของที่ระลึก หมายถึง สิ่งของที่ทำให้คิดถึงสถานที่ที่เคยไปสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์และ ประเพณีบางอย่าง

ของที่ระลึกซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น ของบริโภค ของใช้ เครื่องประดับ มีความเกี่ยวข้องกับวัสดุ เทคนิควิธีทำ จุดมุ่งหมายในการผลิตและการนำไปใช้ ตลอดจนอิทธิพลอื่นๆ เช่น ความเชื่อ ศาสนา การเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม ทำให้ของที่ระลึกมีรูปแบบที่แตกต่าง กันออกไป การจัดประเภทของที่ระลึกสามารถจัดได้โดยยึดหลักต่อไปนี้

1 การจัดประเภทตามรูปแบบของที่ระลึก

1.1 ของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นตามแบบประเพณีนิยม คือ ของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นโดยสืบทอด รูปแบบต่อกันมาจากบรรพบุรุษ โดยในอดีตนั้นสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก เมื่อสภาวะ ความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลง จุดมุ่งหมายของการใช้สิ่งนั้น จึงอาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นของที่ระลึก แก่แขกท่องเที่ยวได้ เช่น ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านต่างๆ เป็นต้น

1.2 ของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นตามแบบสมัยนิยม เป็นของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นตามความนิยม ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งในชั่วระยะเวลาหนึ่ง จากนั้นก็เสื่อมความนิยมไปพร้อมกับรูปแบบใหม่เข้ามาแทนที่

2 การจัดประเภทตามวัสดุที่ใช้ผลิต

การจัดประเภทตามวัสดุที่ใช้ผลิตแบ่งได้ 3 ประเภท ซึ่งอาจจะผลิตโดยใช้วัสดุประเภทใด ประเภทหนึ่งหรือใช้ผสมกัน รายละเอียดมีดังนี้

2.1 ของที่ระลึกที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติ เช่นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากเปลือกหอย ดอกไม้แห้ง น้ำเต้าและกะลามะพร้าว เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำเอาวัสดุธรรมชาติ มาสร้างสรรค์เป็นของที่ระลึกรูปแบบใหม่ขึ้น

2.2 ของที่ระลึกที่ผลิตจากวัสดุสังเคราะห์ เช่น แก้วมีความใสเป็นประกายทองมีความ สุกปลั่ง พลาสติกมีสีสันสวยสด เป็นต้น จากคุณสมบัติของวัสดุและกรรมวิธีในการผลิตที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดของที่ระลึกรูปแบบต่างๆ มากมาย เช่น เครื่องแก้ว เครื่องทอง ผลิตภัณฑ์โลหะ และผลิตภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น

2.3 ของที่ระลึกที่ผลิตจากเศษวัสดุ เป็นการนำวัสดุธรรมชาติหรือวัสดุสังเคราะห์ ที่เหลือใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่างๆ ซึ่งส่วนมากมักจะใช้เป็นของที่ระลึกเพื่อประโยชน์ ในทางประดับตกแต่ง

3 การจัดประเภทตามประโยชน์ใช้สอย

การจัดแบ่งของที่ระลึกตามประโยชน์ใช้สอยนี้จัดแบ่งตามจุดประสงค์ของการนำไปใช้ว่าใช้ในลักษณะใด แบ่งได้ ดังนี้

3.1 ของที่ระลึกประเภทของบริโภคน หมายถึง ของที่ระลึกประเภทอาหารรวมถึง การจัดใส่ภาชนะและหีบห่อที่สวยงามเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

3.2 ของที่ระลึกประเภทของอุปโภค ได้แก่ ของที่ระลึกประเภทเครื่องใช้ต่างๆ เป็นสิ่งที่ผลิตขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางด้านร่างกายเป็นส่วนใหญ่ ของที่ระลึกประเภทนี้ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านต่างๆ โคมไฟ เชิงเทียน ตะเกียง เป็นต้น

4 การจัดประเภทตามจุดประสงค์ของผลิต

ผลิตขึ้นเพื่อระลึกถึงบุคคล งาน เหตุการณ์และสถานที่ต่างๆ ดังนี้

4.1 ของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นเฉพาะบุคคล ได้แก่ ของที่ระลึกที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ได้แก่ รูป โล่ เหรียญ ถ้วย ชิง ฯลฯ

4.2 ของที่ระลึกผลิตขึ้นเฉพาะงาน เป็นการผลิตขึ้นเพื่อแจก แลก ซื้อขายเฉพาะงานใดงานหนึ่ง เช่น งานแสดงสินค้า งานแต่งงาน งานศพ งานฉลองมงคลสมรส งานศิษย์เก่า ฯลฯ

4.3 ของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นเฉพาะเหตุการณ์ ที่ผลิตขึ้นเพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ต่างๆ อาจ เช่นเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ เช่น รูปจำลอง สัญลักษณ์แทน ฯลฯ

4.4 ของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นเฉพาะที่ ผลิตขึ้นเพื่อระลึกถึงสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ที่แสดงให้เห็นรูปแบบเฉพาะของท้องถิ่นโดยใช้วัสดุและเทคนิควิธีที่สืบทอดกันมาในท้องถิ่นนั้น เมื่อนำเอา รูปแบบนั้นมาผลิตเป็นของที่ระลึกก็จะช่วยให้ระลึกถึงสถานที่แห่งนั้นได้

วัสดุและรูปแบบของที่ระลึกในท้องถิ่น

วัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้าของที่ระลึกที่นิยมกันในเขตภาคเหนือเช่น ไม้ เช่นงาน แกะสลัก ผักตบชวา นำไปสานเป็นหมวก กระเป่า ตะกร้า กระจาด แผ่นรองแก้ว เป็นต้น ดิน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากดิน เช่น เครื่องปั้นดินเผาที่มีรูปแบบต่างๆ ต้นปอสา ใช้ทำกระดาดโดยใช้เยื่อ เปลือกของต้นสามารถทำตามกระบวนการทำกระดาด นิยมเอาไปทำร่ม ของใช้และของประดับอื่นๆ เช่น กระเช้า ถาด ตุ๊กตา กระดาดห่อของขวัญ ดอกไม้ประดิษฐ์ ภาพเขียน ฯลฯ

สินค้าผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกทั่วไปที่ทำด้วยผ้า

ในส่วนของผ้าและเส้นใย ที่เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตงานด้านสิ่งทอ ซึ่งเป็นวัสดุที่นิยมผลิตเป็นของที่ระลึกที่แพร่หลายอีกประเภทหนึ่ง เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผลิตในรูปของเครื่องนุ่งห่ม ของใช้ ของประดับต่างๆ มีการตกแต่งสีและลวดลายบนพื้นผ้าแบบต่างๆ เช่น การทอลวดลาย การย้อมบาติก การย้อมหม่อหม่อ การปักลาย การพิมพ์ ซิลค์สกรีน ฯลฯ

ของที่ระลึกใน จังหวัดสุโขทัย

จังหวัดสุโขทัยเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรม ของที่ระลึกของจังหวัดสุโขทัย จะมีคุณค่าในเชิงวัฒนธรรม มีฝีมือในด้านการช่าง เช่นเครื่องทอง เครื่องเงิน ผ้าทอหาดเสี้ยว เป็นต้น ซึ่งสินค้าของที่ระลึกเหล่านี้ ราคาค่อนข้างสูง การที่นักท่องเที่ยวทั่วไปจะซื้อนั้นค่อนข้างยาก จะเน้นเป็นนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ดังนั้นหากมีการนำเอกลักษณ์ เช่น ผ้าทอหาดเสี้ยวมากออกแบบในลักษณะของที่ระลึกขนาดเล็ก ราคาไม่แพง จะทำให้สามารถสร้างธุรกิจให้กับชุมชนได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ใจภักดิ์ บุรพเจตนา (2553) ศึกษาเอกลักษณ์ของลวดลายผ้าทอตีนจก ของบ้านหาดเลี้ยว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย และนำผลดังกล่าวมาประยุกต์เป็นต้นแบบลวดลายของผ้าไทลื้อนารูปแบบร่วมสมัย ให้เหมาะสมกับรสนิยมของผู้บริโภคในปัจจุบันผลการวิจัย พบว่าลายที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้า มี 9 ลาย ที่มาของลายมาจากรูปแบบของสัตว์และลายเรขาคณิต การจัดวางลายมีลักษณะแบบสมมาตรโครงสร้างของลายมีลายหลักและลายประกอบการใช้สีเป็นสีตัดกันวรรณะร้อน สีเอกลักษณ์คือ ลายสีเหลืองเขียว บนพื้นสีแดง และลายที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือ ลายมนสิบหก ลายสิบสองหน่วยตัด และลายเครือใหญ่

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ศึกษาเรื่องผ้าไทยสายใยแห่งภูมิปัญญา..สู่คุณค่าเศรษฐกิจไทย ผลการศึกษาพบว่า ผ้าไทยเป็นหัตถกรรมสิ่งทอที่มีวิวัฒนาการสืบทอดมายาวนาน เป็นองค์ความรู้ที่ได้ถ่ายทอดสืบทอดกันมา เป็นศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ครอบครัวยุคและสังคมไทยในแต่ละภูมิภาค รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างชนบทรวมชน ประเพณี และพิธีกรรมต่างๆ ผ้าทอในแต่ละท้องถิ่นจะมีลักษณะของตนเองทั้งในด้านเทคนิคการทอ วัตถุดิบที่ใช้สี สัน ลวดลาย และรูปแบบการใช้สิ่งทอนั้นๆ ในปัจจุบันผ้าไทยมีประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน เช่น เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และยังใช้ในการผลิตเคหะสิ่งทอและผลิตภัณฑ์อื่นๆ ตามความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและสินค้าส่งออกตลาดต่างประเทศที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น

มหาวิทยาลัยศิลปากร (2544) ศึกษาเรื่อง ผ้าทอพื้นเมือง : การสำรวจผู้ผลิตทั่วประเทศ โครงการพัฒนาผ้าทอพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ ผลการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาคเหนือพบว่า สภาพของปัญหา โดยรวมที่พบจากการสำรวจข้อมูลภาคสนามในพื้นที่สรุปได้คือการขาดศักยภาพในการพัฒนา หรือคิดค้นลวดลายใหม่ หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปที่หลากหลายเพื่อสนองความต้องการของตลาด

ไมตรี เกตุขาว (2540) การศึกษาลวดลายผ้าตีนจกในภาคเหนือตอนล่าง ได้ศึกษาลวดลายผ้าตีนจกรวม 3 จังหวัด จังหวัดละ 90 ผืนรวม 270 ผืน กลุ่มเป้าหมาย คือ ผ้าตีนจก

บ้านนามน ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ผ้าตีนจกบ้านคุ้มและบ้านนาทะเล ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ผ้าตีนจกบ้านหาดเลี้ยว ตำบลบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยโดยสรุปผ้าตีนจกบ้านหาดเลี้ยว ลายที่พบมากที่สุดคือลายพวงคิน รูปแบบของลายที่พบมากคือลายเรขาคณิต โครงสร้างมีลักษณะสมมาตรบนพื้นผ้าตีนจกสีดำแดง และสีเดียว ลักษณะการใช้สีพบว่ามีการใช้สีตัดกัน และสีส่วนรวมเป็นวรรณะร้อน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาผ้าไทยร่วมสมัย

พิศประไพ สารศาลิน (2545)การพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยร่วมสมัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาวิธีการพัฒนารูปแบบผ้าจากไทยวน-ราชบุรี ไปสู่รูปแบบร่วมสมัย (คำว่า “ร่วมสมัย” คือนิยามของความสมัยใหม่ ทั้งในด้านรูปแบบและหน้าที่ใช้สอยที่เหมาะสมกับปัจจุบัน) ในกรอบของเทคนิคการจกแบบดั้งเดิม โดยใช้วิธีการลดขนาดของลวดลายเดิมเป็นขนาดของพื้นผิว วิธีการแบ่งแยก แม่ลายหรือลวดลายเดิมให้เป็นองค์ประกอบใหม่ ใช้คู่สีร่วมสมัย และการผสมผสานวัสดุใหม่ด้วยเส้นใยธรรมชาติ และเส้นใยสังเคราะห์เพื่อสร้างมิติใหม่ๆ บนผืนผ้า

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ผ้าทอหรือสิ่งทอพื้นถิ่นของไทย มีคุณค่าความงามและมีความสำคัญที่แสดงถึงศิลปวัฒนธรรม ที่สื่อถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาสืบเนื่องมายาวนาน ที่ในปัจจุบันมีการสนับสนุน ให้มีการศึกษารวบรวม และสำรวจรูปแบบ เทคนิคการผลิต วัสดุ ลวดลาย และสี ที่แสดงเอกลักษณ์ของผ้าทอแต่ละภูมิภาค การสนับสนุนดังกล่าวสะท้อนถึงภาพรวมของผู้บริโภคที่มีต่อผ้าทอของไทย หากพิจารณาจากงานหัตถกรรมผ้าทอไทยในภาคอื่น ที่มีการศึกษาวิจัย เพื่อหาวิธีการพัฒนารูปแบบไปสู่ความร่วมสมัย ทำให้ทราบได้ว่าปัจจุบันผู้บริโภคมีความนิยมและสนใจในสินค้าผ้าไทยที่มีการพัฒนารูปแบบให้มีความร่วมสมัย ที่ต้องมีการพัฒนาด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลาย การใช้สี วัสดุให้เหมาะสมกับความนิยมในปัจจุบัน จากข้อมูลเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ทำให้เกิดแนวคิดในการนำคุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอของชุมชนบ้านหาดเลี้ยวได้แก่ รูปแบบลวดลาย ที่ได้ข้อสรุปจากงานวิจัย ในปี2552 นำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานใน และตามแนวโน้มในปัจจุบันของผู้บริโภค สิ่งสำคัญอีกประการ

คือ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสินค้าเชิงสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมไทย ให้คงอยู่สืบไปรวมถึง
เป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการอนุรักษ์ควบคู่กันไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัด สุโขทัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษา รวบรวม และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1 ศึกษา รวบรวมรูปแบบ สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
- 1.2 สำรวจตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีรูปแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของสิ่งทอบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย
- 1.3 สำรวจตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากแหล่งจำหน่ายทั่วไป เช่น ห้างสรรพสินค้า แหล่งตลาดสินค้าแฟชั่นและสิ่งทอ เพื่อสำรวจความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ โดยการสังเกตและการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นทัศนคติ ที่มีต่อลวดลายและผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่เป็นที่นิยม
- 1.4 ศึกษาข้อมูลด้านการออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทต่างๆ
- 1.5 ศึกษาคุณสมบัติของวัสดุหลักและวัสดุรอง ที่นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก
- 1.6 ศึกษาวิธีการผลิตและการจัดทำผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภท ของที่ระลึก

2. ขั้นตอนการออกแบบ

- 2.1 นำผลการวิจัย ที่มีการวิเคราะห์ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ ของสิ่งทอบ้านหาดเสี้ยว มาประยุกต์ใช้กับการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
- 2.2 นำผลสรุปจากการวิเคราะห์ที่รวบรวมข้อมูลรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอรูปแบบต่างๆที่เป็นที่นิยมของกลุ่มผู้บริโภค จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผู้ซื้อและประกอบการมาประยุกต์สร้างสรรค์เป็น ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
- 2.3 จัดทำตัวอย่าง การออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - การกำหนดรูปแบบ และลวดลาย
 - การคัดเลือกรูปแบบลวดลายใช้วิธีการคัดเลือกและเปรียบเทียบผลงานที่ตรงตาม จุดประสงค์ ที่ตั้งไว้จากแบบสอบถาม

2.4 คัดเลือกและพัฒนาต้นแบบจำนวน 5 รูปแบบ ให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้บริโภค (ประเมินจากแบบสอบถาม)

3. ขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

3.1 กำหนดรูปแบบและออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- กำหนดการคัดเลือกวัตถุดิบด้านสิ่งทอ ที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคและความคิดสร้างสรรค์ของผู้วิจัย
- กำหนดวิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ด้วยการบูรณาการ เทคนิคการสร้างสรรค์ เช่น วิธีการทอ การพิมพ์ การเพ้นท์ การย้อม หรือ การตกแต่งด้วยวัสดุต่างๆ จำนวน 5 รูปแบบ
- สร้างแบบจำลองผลิตภัณฑ์สิ่งทอ รูปแบบต่างๆ
- การประเมินผลรูปแบบของผลิตภัณฑ์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งทอ
- ผลิตงานต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย

4.1 ผลิตผลงาน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกรูปแบบต่างๆ

4.2 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกสู่ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดสุโขทัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาศึกษาวิจัย มี 2 ส่วนคือ

1. การสำรวจความนิยมเบื้องต้น ที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก กลุ่มตัวอย่างมี 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญผ้าทอบ้านหาดเสี้ยว จำนวน 3 คน ผู้ผลิต จำนวน 3 คน และผู้ประกอบการ 3 คน
- 1.2 กลุ่มผู้บริโภคในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จำนวน 25 คน
- 1.3 กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป จำนวน 25 คน

2. การสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีษะนาถาย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 100 คน
3. การประเมินการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อคัดเลือกเป็นต้นแบบจำลองผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีษะนาถาย จังหวัดสุโขทัย
4. ผู้เข้าอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในขั้นตอนของการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 30 คน และผู้เข้ารับการเผยแพร่ในแหล่งชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวน 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และแบบการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ผลิต หรือผู้จำหน่าย ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก บ้านหาดเลี้ยว และกลุ่มผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จากแหล่งจำหน่ายทั่วไป กลุ่มผู้ซื้อหรือผู้บริโภคสินค้าสิ่งทอทั่วไป แบบสอบถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการ และความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบลวดลาย สี สัน ชนิดและคุณสมบัติของวัตถุดิบ ราคา ฯลฯ นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้หลักการวัดแบบต่างๆ ดังนี้

1. มาตรวัดการประเมิน การจัดประเภทเชิงกลุ่ม (Selected category rating scale) 5 ลำดับ
2. มาตรวัดทัศนคติ (Attitude scale) เป็นการวัดความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบสินค้า
3. มาตรวัดความตั้งใจซื้อ (Behavior intention scale) เป็นการวัดความคาดหวังในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อินเทอร์เน็ต
2. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหา
3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง
5. ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษารวบรวมกลุ่มตัวอย่างข้อมูลที่เป็นเอกลักษณ์สิ่งทอบ้านหาดเสี้ยวจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานจาก แบบสัมภาษณ์ผู้ผลิต จำหน่าย ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ กลุ่มผ้าทอบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย
2. รวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งทอ
3. รวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ผู้ผลิต จำหน่าย ผู้บริโภคสินค้า ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก จากแหล่งจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีรูปแบบลวดลายของ สิ่งทอบ้านหาดเสี้ยว และแหล่งจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากแหล่งจำหน่ายทั่วไป

สถานที่ทำการวิจัยและหรือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สถานที่ทำการศึกษาวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
2. สถานที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งผลิตและแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก ในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอสวีร์สนาลัย จังหวัด สุโขทัย และแหล่งสินค้า ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่มีจำหน่ายทั่วไปในกรุงเทพฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ เพื่อหาข้อสรุปจากการสำรวจข้อมูลด้านต่างๆ ที่สามารถวัดค่าเป็นตัวเลขได้ตามลำดับ ด้วยวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) เป็นการนำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มาเป็นตัวกำหนดในการแก้ปัญหาและพัฒนาสร้างสรรค์ลดทอนและรูปแบบของผลงานให้ตรงกับความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภคในปัจจุบัน โดยการนำผลการประเมินมาพิจารณาร่วมกับหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือการสังเกต เก็บข้อมูล ทบทวนและวิเคราะห์ ระดมความคิด และพัฒนาเป็นผลงานผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคต่อไป

3. นำผลจากการประเมิน มาสรุปและนำเสนอในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัด สุโขทัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษารูปแบบของสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน พัฒนางานผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย ให้มีรูปแบบที่ทันสมัย โดยนำต้นแบบลวดลายที่ได้จากโครงการวิจัยที่ได้ทำแล้ว มาต่อยอดและใช้ประกอบในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ตลอดจน ถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกรูปแบบต่างๆ ให้กับผู้สนใจหรือผู้ประกอบการ ประเภทสิ่งทอในจังหวัดสุโขทัย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสินค้าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชุมชน ต่อไป

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัด สุโขทัย ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะของการ บรรยายเชิงคุณภาพ โดยสรุปดังนี้

ขั้นตอนการศึกษา รวบรวม และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ รวม 9 ท่าน ในด้านความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ในประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านรูปแบบและลวดลาย

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นตรงกัน ว่าลวดลายที่ควรนำมาพิจารณาคือ รูปแบบลวดลายที่ผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่ มากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบลวดลายแนวนิยมแบบดั้งเดิม

2. ด้านประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่นิยมซื้อ

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ ได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่าประเภทเครื่องประดับตกแต่ง เป็นที่นิยมใช้มากที่สุด รองลงมาจะเป็นประเภทเครื่องใช้และเครื่องแต่งกาย โดยยกตัวอย่างประกอบคือ เครื่องประดับตกแต่ง เช่น หมอนอิงในห้องรับแขก ส่วนประเภทเครื่องใช้ได้แก่ หมอน กระเป๋า และพวงกุญแจ เป็นต้น ส่วนประเภทเครื่องแต่งกาย จะเน้นไปที่ผ้าพันคอ และ เสื้อ

3. ด้านวัสดุ

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ ได้ให้ความคิดเห็นว่าวัสดุที่นำมาใช้ควรเป็นผ้าที่เป็นเส้นใยธรรมชาติ หรือเส้นใยสังเคราะห์

4. ด้านราคา

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ ได้ให้ความคิดเห็นว่า ราคาควรพอประมาณไม่สูงมากจนเกินไป ซึ่งราคาสำหรับผู้บริโภคนิยมซื้อจะอยู่ที่ 100 – 500 บาท และขนาดของสินค้าจะต้องไม่ใหญ่จนเกินไป

5. ด้านกรรมวิธีการผลิต

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ ได้ให้ความคิดเห็นว่า กรรมวิธีการผลิตที่เหมาะสมควรจะใช้การตกแต่งด้วยวัสดุ หรือเทคนิคอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นที่นิยม หรือจะใช้วิธีการพิมพ์ ก็เป็นที่นิยมเช่นกัน

6. ด้านกลุ่มสีของผลิตภัณฑ์

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ ได้ให้ความคิดเห็นว่า กลุ่มสีที่นำมาใช้ควรเป็นกลุ่มสีเป็นแบบกลมกลืน เรียบง่าย อ่อนหวาน ซึ่งเป็นที่นิยมกันเป็นส่วนใหญ่ หรืออาจจะใช้กลุ่มสีแบบพื้นถิ่น เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ หรือกลุ่มสีที่ให้ความรู้สึกหรูหรา สง่างามก็ได้เช่นกัน

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

วัสดุที่ใช้ต้องดูแลรักษาได้ง่าย และราคาควรไม่สูงมากนัก เพราะหากสินค้าราคาสูง จะทำให้การตัดสินใจของผู้บริโภคยากขึ้น จะขายได้ยาก ผู้บริโภคส่วนใหญ่เน้นเป็นกลุ่มท่องเที่ยว ดังนั้นสินค้าควรจะเป็นสินค้าขนาดเล็ก ซึ่งสามารถนำกลับไปได้อย่างสะดวก หากทำเป็นประเภทเสื้อ ต้องพิจารณาด้วยว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะนิยมซื้อใส่เอง ไม่นิยมเป็นของฝาก เพราะจะมีเรื่องของขนาด และรูปแบบมาเกี่ยวข้อง

สินค้าที่ผลิตควรแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ สินค้าที่มีความประณีตสูง เหมาะสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีรสนิยม ส่วนสินค้าทั่วไป ก็ทำในลักษณะของสินค้าที่มีราคาไม่สูงมากนัก (100-500 บาท) เพื่อเหมาะสมเป็นของฝากในปริมาณที่มากได้

2. กลุ่มผู้บริโภคร้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภคร้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย รวม 25 คน ในด้านความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านรูปแบบและลวดลาย

กลุ่มผู้บริโภคร้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวน 13 คน ซึ่งเกินครึ่งให้ความคิดเห็นว่า มีความนิยมในรูปแบบลวดลายที่ผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่ มากที่สุด ส่วนรองลงมาเป็นรูปแบบสมัยใหม่ และน้อยที่สุดคือรูปแบบตามแนวนิยมดั้งเดิม

2. ด้านประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทสิ่งของที่ระลึกที่นิยมซื้อ

กลุ่มผู้บริโภคร้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวน 12 คน ได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่าประเภทเครื่องประดับตกแต่ง เป็นที่นิยม

ใช้มากที่สุด รองลงมาจะเป็นประเภทเครื่องใช้และเครื่องแต่งกาย ซึ่งในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ

3. ด้านวัสดุ

กลุ่มผู้บริโภคนด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวน 14 คน ซึ่งเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ได้ให้ความคิดเห็นว่าวัสดุที่นำมาใช้ควรเป็นผ้าที่เป็นเส้นใยธรรมชาติ รองลงมา 11 คน ให้ความเห็นว่าควรเป็นเส้นใยสังเคราะห์ ซึ่งในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ

4. ด้านราคา

กลุ่มผู้บริโภคนด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวน 11 คน ได้ให้ความคิดเห็นว่า ราคาควรพอประมาณไม่สูงมากจนเกินไป ซึ่งควรอยู่ระหว่าง 100-500 บาท และ 501-1,000 บาท ในจำนวนที่เท่ากัน นั้นหมายความว่าผู้บริโภคยินดีที่จะจ่ายเงินสำหรับสินค้าในราคาที่ไม่ควรเกิน 1,000 บาท

5. ด้านกรรมวิธีการผลิต

กลุ่มผู้บริโภคนด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวน 12 คน ได้ให้ความคิดเห็นว่า กรรมวิธีการผลิตที่เหมาะสมควรจะใช้การตกแต่งด้วยวัสดุ หรือเทคนิคอื่นๆ ส่วนในด้านการพิมพ์รองลงมา ซึ่งในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ

6. ด้านกลุ่มสีของผลิตภัณฑ์

กลุ่มผู้บริโภคนด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวน 8 คน ได้ให้ความคิดเห็นว่า กลุ่มสีที่นำมาใช้ควรเป็นกลุ่มสีเป็นแบบกลมกลืน เรียบง่าย อ่อนหวาน และ จำนวน 8 คน เลือกใช้กลุ่มสีแบบพื้นถิ่น และอีก จำนวน 8 คน เลือกกลุ่มสี

ที่ให้ความรู้สึกหรรษา สง่างาม ซึ่งในเรื่องของกลุ่มสี แสดงให้เห็นว่ามีความหลากหลายในประเด็นนี้

นอกจากนี้ กลุ่มผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

รูปแบบของสินค้าต้องการความทันสมัย มีการตกแต่งเพิ่มเติมให้มีรูปแบบที่แปลกตากว่าผ้าทอทั่วไป ควรเก็บรักษาดูแลได้ง่ายและราคาไม่ควรสูงจนเกินไป

3. กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก รวม 25 คน ในด้านความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ในประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านรูปแบบและลวดลาย

กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 12 คน ให้ความคิดเห็นว่า มีความนิยมในรูปแบบลวดลายที่ผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่ มากที่สุด ส่วนรองลงมาเป็นรูปแบบสมัยใหม่ และน้อยที่สุดคือรูปแบบตามแนวนิยมดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย

2. ด้านประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทสิ่งของที่ระลึกที่นิยมซื้อ

กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 13 คน ซึ่งเกินกว่าครึ่ง ได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่าประเภทเครื่องประดับตกแต่ง เป็นที่นิยมใช้มากที่สุด รองลงมาจะเป็นประเภทเครื่องใช้และเครื่องแต่งกาย ซึ่งในประเด็นนี้มีความสอดคล้องกับกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย

3. ด้านวัสดุ

กลุ่มผู้บริโภคร่วมไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 11 คน ได้ให้ความคิดเห็นว่าวัสดุที่นำมาใช้ควรเป็นผ้าที่เป็นเส้นใยสังเคราะห์ รองลงมา 10 คน ให้ความเห็นว่าควรเป็นเส้นธรรมชาติ ซึ่งในประเด็นนี้มีแตกต่างกับของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้บริโภคร่วมด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย แต่หากเทียบปริมาณแล้วมีความแตกต่างกันไม่มากนัก แต่ก็ยังคงอยู่ใน 2 กลุ่มหลักคือเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยสังเคราะห์

4. ด้านราคา

กลุ่มผู้บริโภคร่วมไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 12 คน ได้ให้ความคิดเห็นว่า ราคาควรพอประมาณไม่สูงมากเกินไป ซึ่งควรอยู่ระหว่าง 100-500 บาท และ 501-1,000 บาท ในจำนวนที่เท่ากัน นั้นหมายความว่าผู้บริโภคยินดีที่จะจ่ายเงินสำหรับสินค้าในราคาที่ไม่ควรเกิน 1,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคร่วมด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย

5. ด้านกรรมวิธีการผลิต

กลุ่มผู้บริโภคร่วมไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 11 คน ได้ให้ความคิดเห็นว่า กรรมวิธีการผลิตที่เหมาะสมควรจะใช้การพิมพ์ รองลงมาการตกแต่งด้วยวัสดุ หรือเทคนิคอื่นๆ ส่วนในด้าน ซึ่งในประเด็นนี้มีแตกต่าง กับกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้บริโภคร่วมด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย

6. ด้านกลุ่มสีของผลิตภัณฑ์

กลุ่มผู้บริโภคร่วมไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 9 คน ได้ให้ความคิดเห็นว่า กลุ่มสีที่นำมาใช้ควรเป็นกลุ่มสีเป็นแบบกลมกลืน เรียบง่าย อ่อนหวาน และ ในจำนวน

ที่เท่ากัน เลือกกลุ่มสีที่ให้ความรู้สึกหรูหรา สง่างาม ซึ่งมีความหลากหลายในประเด็นด้านกลุ่มสี ซึ่งทั้ง 3 กลุ่ม ต่างมีความหลากหลาย ตามความชอบของส่วนบุคคล

นอกจากนี้ กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

รูปแบบของสินค้าต้องการความทันสมัย แต่ควรมีรูปแบบของงานพื้นถิ่นผสมผสานอยู่ด้วย เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ ไม่ควรเน้นสีตัดกัน และราคาไม่ควรสูงมากนัก

ข้อมูลพื้นฐานจากการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรม

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 100 คน

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

			(n = 100)
	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	32	32
	หญิง	68	68
อายุ	20-24 ปี	2	2
	25-29 ปี	5	5
	30-34 ปี	8	8
	35-39 ปี	15	15
	40-44 ปี	36	36
	45-49 ปี	22	22
	50 ปี ขึ้นไป	12	12
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	48	48
	ปริญญาตรี	47	47
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	(n = 100)	
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ	28	28
พนักงานเอกชน	14	14
ธุรกิจส่วนตัว	8	9
รัฐวิสาหกิจ	6	6
รับจ้าง	12	12
แม่บ้าน	32	32
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
10,000-20,000 บาท	36	36
20,001-30,000 บาท	44	44
30,001-40,000 บาท	12	12
40,001-50,000 บาท	6	6
50,000 บาท ขึ้นไป	2	2
สถานภาพ		
โสด	28	28
แต่งงาน	62	62
หย่าร้าง	2	2
หม้าย	8	8
ที่อยู่อาศัย		
เขตภาคเหนือ	34	34
กรุงเทพฯ	48	48
ต่างจังหวัดยกเว้นเขตภาคเหนือและกรุงเทพฯ	18	18

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68 อายุระหว่าง 40 -44 ปี มากที่สุด ร้อยละ 36 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีใกล้เคียงกัน ร้อยละ 48 และ 47 ตามลำดับ อาชีพแม่บ้านเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 32 รองลงมา รับราชการ ร้อยละ 28 รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 20,001 - 30,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 44 รองลงมา 10,001-20000 บาท ร้อยละ 36 ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว ร้อยละ 62 รองลงมาคือโสด ร้อยละ 28 อยู่อาศัย ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ มากที่สุด ร้อยละ 48 รองลงมา คือเขตภาคเหนือ ร้อยละ 34

ตารางที่ 2 ข้อมูลด้านจิตพิสัยที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

(n = 100)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกทั่วไปที่ท่านนิยม		
แหล่งผลิตสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว	21	21
แหล่งจำหน่ายสินค้าประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว	39	39
แหล่งจำหน่ายทั่วไปที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก	18	18
งานแสดงสินค้าของขวัญ ของที่ระลึก	12	12
ท่านเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกส่วนใหญ่ให้กับ		
ญาติ พี่น้อง	16	16
เพื่อน	32	32
ลูกน้อง	18	18
ผู้ใหญ่ เจ้านาย	30	30
ตัวเอง – คนรัก	4	4
ความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก		
ซื้อทุกครั้งที่มาแหล่งท่องเที่ยว	42	42
ซื้อบ่อยครั้งที่มาแหล่งท่องเที่ยว	39	39
ซื้อนานๆครั้ง ที่มาแหล่งท่องเที่ยว	13	13
ไม่เคยซื้อ	6	6
รูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่ท่านนิยม		
รูปแบบตามแนวนิยมแบบดั้งเดิม	21	21
รูปแบบสมัยใหม่	11	11
รูปแบบผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับรูปแบบสมัยใหม่	68	68
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่นิยมซื้อ		
หมอนอิง	25	25
กล่องผ้าเอนกประสงค์	20	20
กรอบรูป	10	10
พวงกุญแจ	11	11
ภาพประดับผนัง	7	7
กระเป๋าผ้า	25	25
อื่นๆ เช่น หมวก / เครื่องประดับที่ทำจากผ้า	2	2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 100)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
วัสดุหรือชนิดของผ้าที่นิยม		
ผ้าเส้นใยธรรมชาติ	46	46
ผ้าเส้นใยสังเคราะห์	54	54
ผิวสัมผัสของผ้าที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ท่านชื่นชอบ		
บางเบา	5	5
นุ่ม	25	25
ฟู	18	18
ลื่นเป็นเงา	34	34
หนา	6	6
เรียบ	12	12
กรรมวิธีการผลิตผ้าหรือสิ่งทอที่ท่านชื่นชอบ		
การทอ	14	14
การถัก	7	7
การปัก	21	21
การย้อม	5	5
การพิมพ์	29	29
การตกแต่งด้วยการระบายสี	6	6
การตกแต่งด้วยวัสดุต่างๆ	16	16
การผสมผสานด้วยเทคนิคต่างๆ	2	2
กลุ่มสีโดยรวมของผลิตภัณฑ์ที่ท่านชื่นชอบ		
กลุ่มสี แบบงานพื้นถิ่น	16	16
กลุ่มสี กลมกลืน เรียบง่าย อ่อนหวาน	31	31
กลุ่มสี ตัดกัน รื่นเริง – สนุกสนาน	22	22
กลุ่มสี ให้ความรู้สึกหรูหรา – สง่างาม	31	31
ราคาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่ท่านนิยมซื้อ		
ต่ำกว่า 100 บาท	12	12
100 - 500 บาท	54	54
501 – 1,000 บาท	25	25
1,001 – 2,000 บาท	9	9

จากตารางที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมของผู้บริโภค พบว่า แหล่งจำหน่ายสินค้าประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว เป็นที่นิยมสูงสุด ร้อยละ 39 รองลงมา คือ งานแสดงสินค้าของชาวญและของที่ระลึก และแหล่งจำหน่ายอื่นๆ ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าให้กับเพื่อนมากที่สุด ร้อยละ 32 และให้ผู้ใหญ่ กับเจ้านายใกล้เคียงกัน ร้อยละ 30 ความถี่ในการซื้อสินค้าส่วนใหญ่ซื้อทุกครั้งที่ยังแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 42 รองลงมาคือซื้อบ่อยครั้งที่ยังแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 39 รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยม คือรูปแบบผสมผสานระหว่างแนวเดิมกับรูปแบบสมัยใหม่ สูงที่สุดร้อยละ 68 ผลิตภัณฑ์ที่นิยมซื้อคือหมอนอิง และกระเป๋าผ้า เท่ากัน ร้อยละ 25 และกล่องผ้าเอนกประสงค์ เป็นอันดับรองลงมา วัสดุที่นิยมให้นำมาใช้มีความนิยมใกล้เคียงกัน ระหว่างผ้าเส้นใยสังเคราะห์ และผ้าเส้นใยธรรมชาติ ร้อยละ 54 และ 46 ตามลำดับ ผิดสัมผัสที่ชอบมากที่สุดคือ ลื่นเป็นเงา ร้อยละ 34 และผิวดมผัดนุ่ม ร้อยละ 25 กรรมวิธีการผลิตที่ชอบมากที่สุดคือการพิมพ์ ร้อยละ 29 รองลงมาคือ การปัก ร้อยละ 21 กลุ่มสีที่ชื่นชอบคือ กลุ่มสีที่มีความเรียบง่าย และกลุ่มสีที่ให้ความรู้สึกหรูหรา สง่างาม เท่ากันร้อยละ 31 ในด้านของราคานิยมซื้อสินค้าในช่วงราคา 100-500 บาทมากที่สุด ร้อยละ 54 รองลงมา 501-1,000 บาท ร้อยละ 25

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

ประเด็น	ระดับส่งผลต่อความสำเร็จ					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	น้อยที่สุด จำนวน			
คุณภาพของผลิตภัณฑ์	81	19	-	-	-	4.81	0.39	มากที่สุด
การออกแบบ รูปแบบที่ทันสมัย	94	6	-	-	-	4.94	0.24	มากที่สุด
ความประณีตงดงาม	95	5	-	-	-	4.95	0.22	มากที่สุด
รูปแบบมีที่มาจากเอกลักษณ์ของ สิ่งทอพื้นถิ่น	87	13	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
ชนิดของวัสดุที่ใช้	70	22	8	-	-	4.62	0.63	มากที่สุด
ลวดลายผ้า	74	19	7	-	-	4.67	0.60	มากที่สุด
โทนสี / กลุ่มสี	85	15	-	-	-	4.85	0.36	มากที่สุด
ประโยชน์ใช้สอย	72	24	4	-	-	4.68	0.55	มากที่สุด
ราคาที่เหมาะสม	87	13	-	-	-	4.87	0.34	มากที่สุด
การดูแลรักษาทำความสะอาดง่าย	79	18	3	-	-	4.76	0.49	มากที่สุด
รวม						4.80	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลของการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ในประเด็นต่างๆ ข้างต้นทุกรายการในระดับที่มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยภาพรวมถึง 4.80 ซึ่งถือว่าสูงมากที่สุด

จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั้ง 3 กลุ่ม สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่นำไปสู่แนวทาง ในการกำหนดการออกแบบผลิตภัณฑ์ต่อไป ข้อมูลด้านต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านรูปแบบลวดลายได้ผลสรุปว่า มีความนิยมในรูปแบบลวดลายที่ผสมผสาน ระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่
2. ด้านประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก นิยมซื้อประเภทเครื่องประดับตกแต่ง เช่นหมอนอิง
3. ด้านวัสดุ ที่นิยมให้นำมาใช้ คือผ้าเส้นใยธรรมชาติ และ ผ้าเส้นใยสังเคราะห์
4. ด้านราคา ผลสรุปคือ ควรมีราคาระหว่าง 100 – 500 บาท และไม่ควรเกิน 1,000 บาท ทำให้ได้ข้อสรุปในการออกแบบและการใช้วัสดุให้เหมาะสมกับราคา
5. ด้านกรรมวิธีการผลิต ผลสรุปคือ การพิมพ์และการตกแต่งด้วยวัสดุ เป็นที่ต้องการของกลุ่มตัวอย่าง
6. ด้านกลุ่มสีของผลิตภัณฑ์ ผลสรุปคือ กลุ่มสีกลมกลืน ไม่เน้นสีตัดกัน และกลุ่มสีที่ให้ความหรูหรา

ผลสรุปด้านพฤติกรรมผู้บริโภค

ผลสรุปจากแบบสอบถามพฤติกรรมผู้บริโภค พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท อยู่ในกรุงเทพฯ และเขตภาคเหนือ นิยมซื้อสินค้าให้เพื่อน และ ผู้ใหญ่ นิยมซื้อสินค้าที่ระลึกบ่อยครั้งที่ไปท่องเที่ยว นิยมในผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบการผสมผสาน ระหว่างรูปแบบนิยมดั้งเดิม และรูปแบบสมัยใหม่ ผลิตภัณฑ์ที่นิยมซื้อคือ หมอนอิง กระเป๋าผ้า และกล่องผ้าเอนกประสงค์ นิยมใช้เส้นใยสังเคราะห์และเส้นใยธรรมชาติที่มีผิวสัมผัสเป็นเงา และผิวสัมผัสนุ่ม กรรมวิธีการผลิตที่นิยมคือ การพิมพ์และการปัก นิยมกลุ่มสีเรียบง่าย แต่มีความหรูหราในตัว ด้านราคาอยู่ระหว่าง 100-500 บาท

ในส่วนของการพิจารณาเลือกซื้อ ผู้บริโภคพิจารณาจากการออกแบบรูปแบบที่ทันสมัย มีความปราณีต มีรูปแบบที่มีเอกลักษณ์ของสิ่งทอพื้นถิ่น และพิจารณาราคาและกลุ่มสี ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ข้อสรุปแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. การออกแบบลวดลายที่มีการประยุกต์มาจากลวดลายแบบดั้งเดิมโดยใช้โครงร่างของลายแบบเดิมแต่ลดรายละเอียดลง และปรับปรุงกลุ่มสีให้เป็นกลุ่มสีกลมกลืนตามข้อสรุปที่ได้
2. ประเภทของผลิตภัณฑ์ออกแบบให้เป็นเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง เช่น กระเป๋า หมอนอิง กลองผ้า รูปแบบต่างๆ เป็นต้น
3. วัสดุที่เลือกใช้ มี 2 กลุ่ม ตามความนิยมของผู้บริโภค คือผ้าใยธรรมชาติ ได้แก่กลุ่มผ้าฝ้ายที่มีความนุ่มและผิวสัมผัสเป็นธรรมชาติ และผ้าใยสังเคราะห์ ได้แก่ กลุ่มผ้าไหมชาติน มีผิวสัมผัสลื่นเป็นเงา นุ่ม และให้ความรู้สึกหรูหรา และสะดวกการใช้งาน ดูแลรักษา ราคาไม่สูง
4. กรรมวิธีการผลิตใช้การพิมพ์ ด้วยระบบดิจิทัล ที่ให้ลวดลายที่คมชัด สะดวกรวดเร็ว และสามารถพิมพ์ได้ทุกเฉดสีตามที่ออกแบบ ร่วมกับกรรมวิธีการตกแต่งเพิ่มเติมด้วยการปักด้วยวัสดุต่างๆ เช่น เลื่อม ลูกปัด เพื่อเพิ่มความโดดเด่น และความประณีตสวยงามที่ผสมผสานการผลิตด้วยกรรมวิธีสมัยใหม่และงานฝีมือเข้าด้วยกัน
5. จากผลสรุปด้านราคาที่ยอมรับ คือ 100-500 บาท ขนาดของผลิตภัณฑ์จึงออกแบบให้มีขนาดเล็ก ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นกลุ่มท่องเที่ยวสินค้าจึงควรมีขนาดที่สามารถนำกลับไปสะดวก และมีราคาไม่สูง

สรุปจากการรวบรวมข้อมูลขั้นพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อนำมาออกแบบในขั้นตอนการออกแบบต่อไป

ขั้นตอนการออกแบบ

จากข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยได้นำผลการสรุปมาออกแบบ โดยมีการกำหนดรูปแบบ ลวดลาย จากข้อมูลที่ได้รับจากในขั้นตอนการศึกษา รวบรวม และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน โดยนำลวดลายที่ได้จากผลการวิจัย เรื่อง การสร้างสรรค์ต้นแบบลวดลายผ้าไทล้านนาแบบร่วมสมัย มาต่อยอดในการออกแบบ โดยทำการออกแบบลวดลายจำนวน 5 รูปแบบ ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค และผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งทอ ด้วยการบูรณาการ เทคนิคสร้างสรรค์ โดยทำการสร้างแบบจำลองผลิตภัณฑ์ และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ประเมินรูปแบบจำลองผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยมีรายละเอียดดังนี้

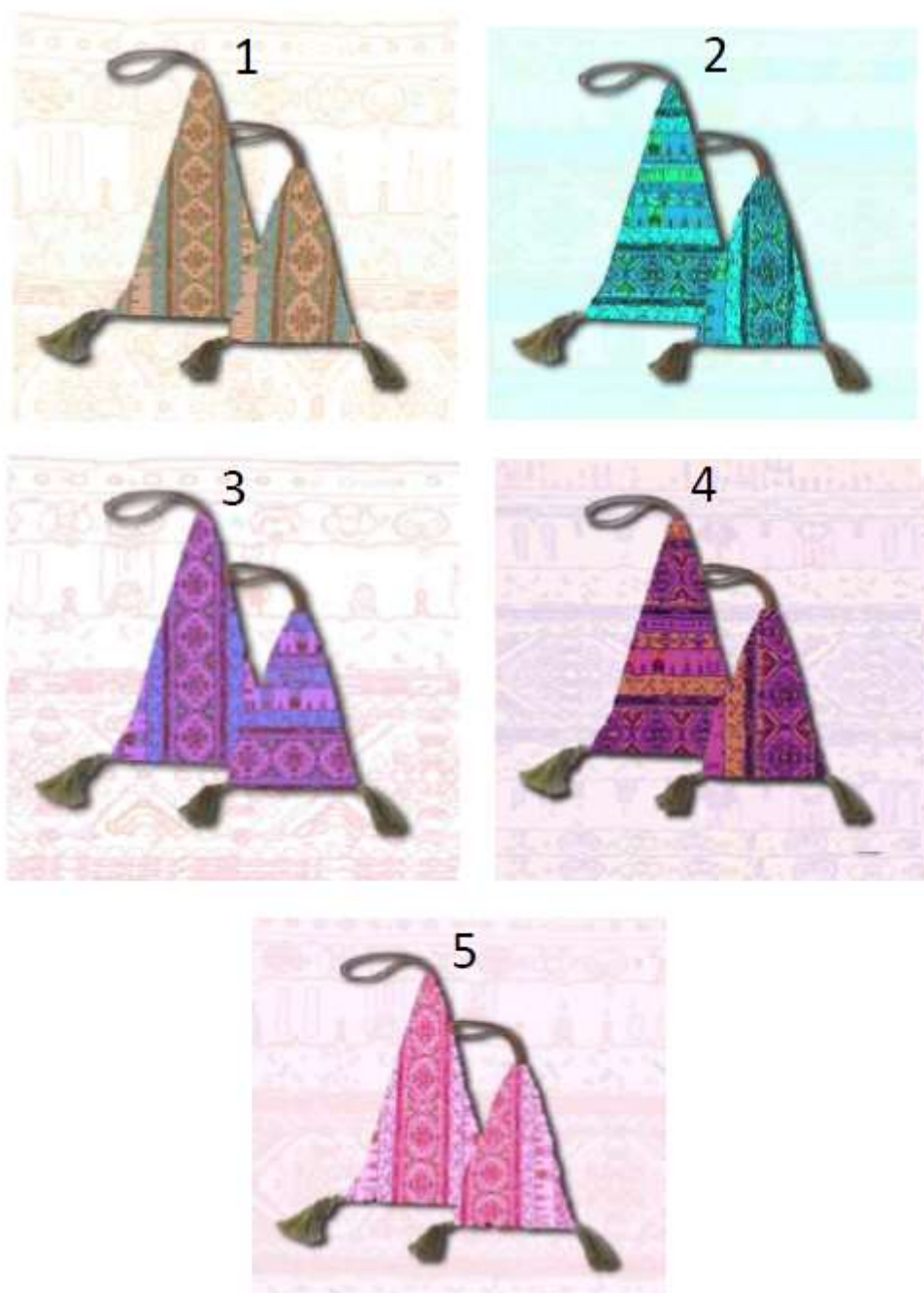
กลุ่มที่ 1 กระเป๋าทึอเนกประสงคฺทรงห้าเหลียม

ภาพที่ 2 ภาพการออกแบบจำลอง กระเป๋าทึอเนกประสงคฺทรงห้าเหลียม

จากงานกลุ่มที่ 1 นี้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ใน 3 เลือกแบบจำลองที่ 4 เพื่อนำมาทำต้นแบบ กระเป๋าทึอเนกประสงคฺทรงห้าเหลียม ต่อไป

กลุ่มที่ 2 กระเป๋าดำเนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม

ภาพที่ 3 ภาพการออกแบบจำลอง กระเป๋าดำเนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม

จากงานกลุ่มที่ 2 นี้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวนทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นตรงกัน
เลือกแบบจำลองที่ 1 เพื่อนำมาทำต้นแบบ กระเป๋าดำเนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม ต่อไป

กลุ่มที่ 3 หมอนทรงสี่เหลี่ยม

ภาพที่ 4 ภาพการออกแบบจำลอง หมอนทรงสี่เหลี่ยม

จากงานกลุ่มที่ 3 นี้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ใน 3 เลือกแบบจำลองที่ 5 เพื่อนำมาทำ
ต้นแบบ หมอนทรงสี่เหลี่ยม ต่อไป

กลุ่มที่ 4 หมอนทรงสามเหลี่ยม

ภาพที่ 5 ภาพการออกแบบจำลอง หมอนทรงสามเหลี่ยม

จากงานกลุ่มที่ 4 นี้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ใน 3 เลือกแบบจำลองที่ 3 เพื่อนำมาทำ
ต้นแบบ หมอนทรงสามเหลี่ยม ต่อไป

กลุ่มที่ 5 กล่องผ้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม

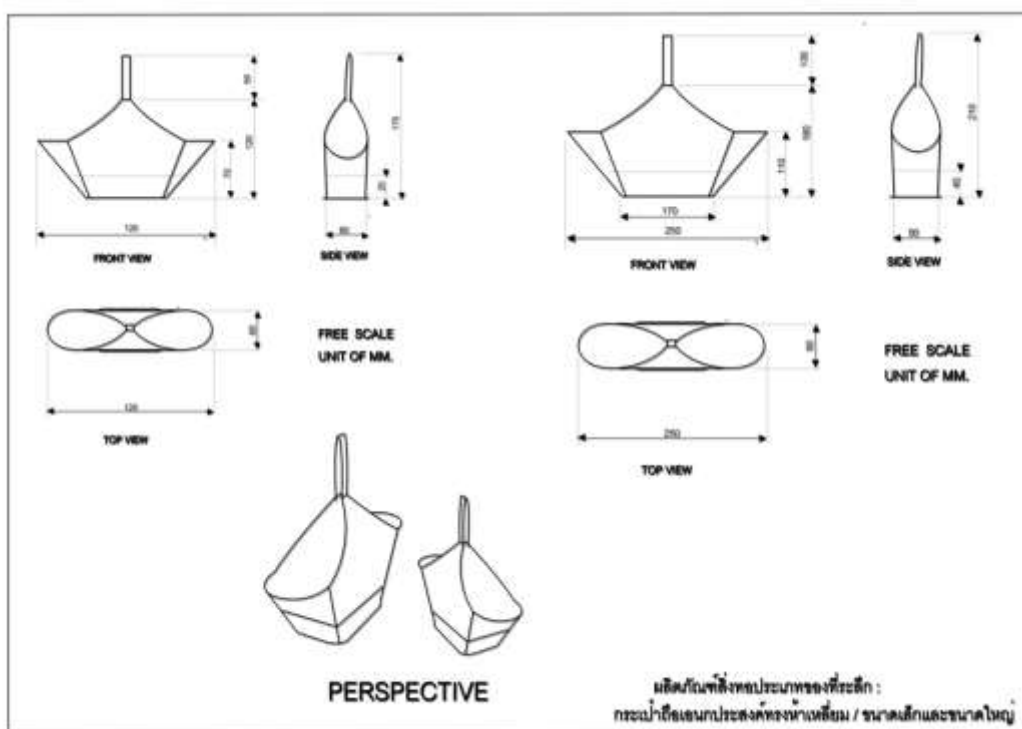
ภาพที่ 6 ภาพการออกแบบจำลอง กล่องผ้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม

จากงานกลุ่มที่ 5 นี้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ใน 3 เลือกแบบจำลองที่ 2 เพื่อนำมาทำต้นแบบกล่องผ้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม ต่อไป

จากแบบจำลองรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จากการเลือกของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อมาจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก โดยผู้วิจัย ได้นำแบบจำลองมาเขียนแบบเพื่อการตัดเย็บ โดยมีรายละเอียดดังนี้

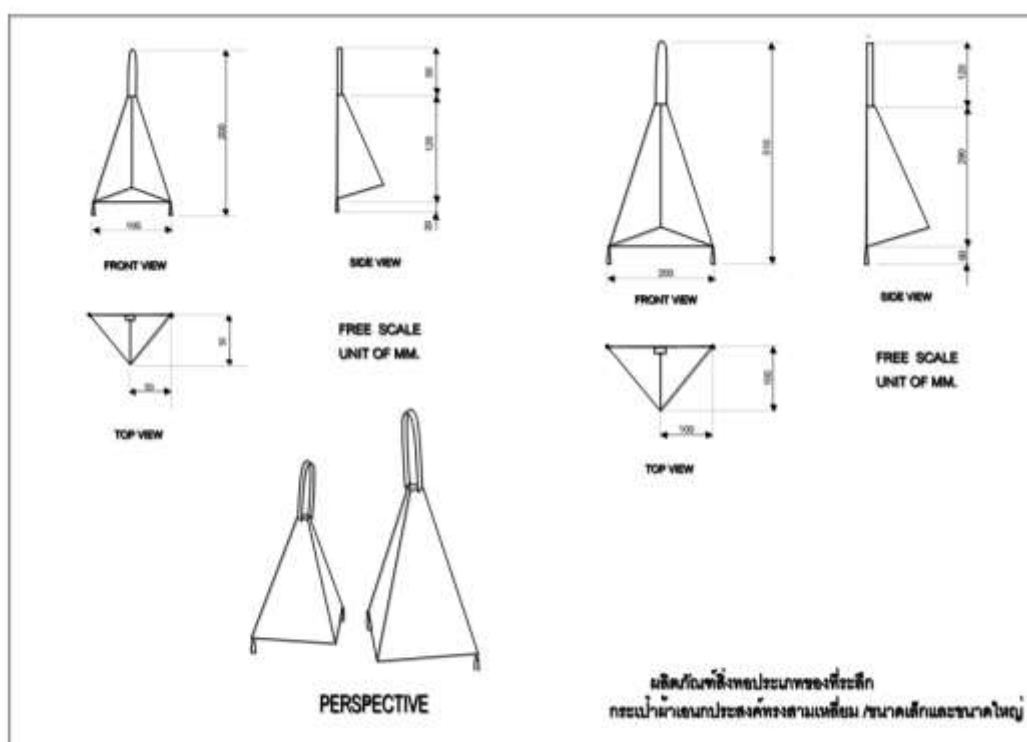
ขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

กระเป๋าถืออเนกประสงค์ทรงห้าเหลี่ยม

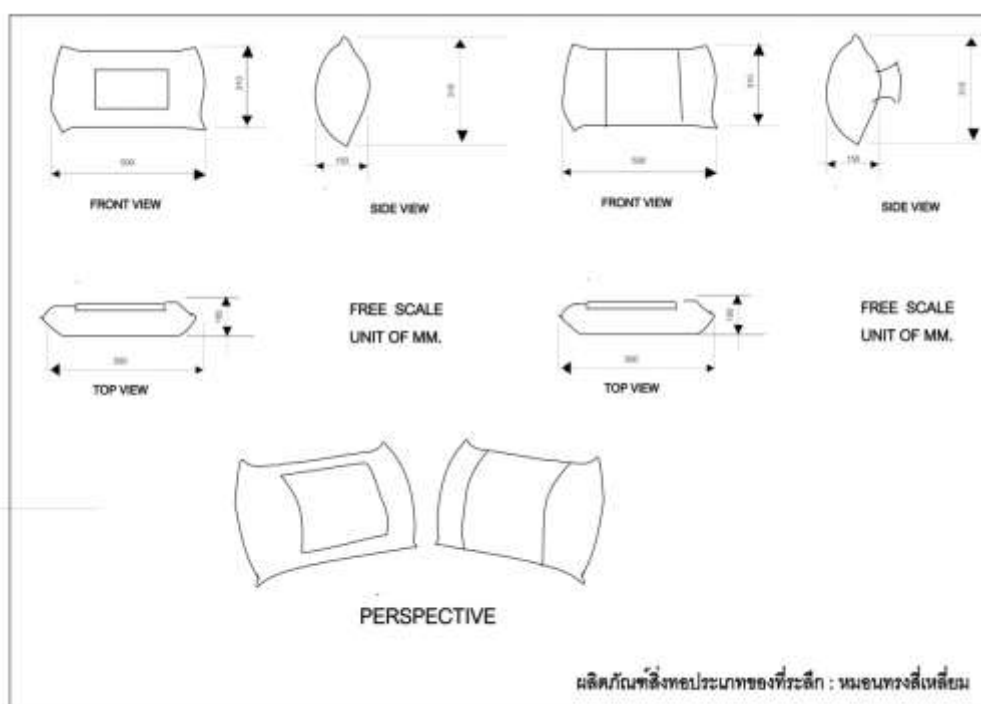
ภาพที่ 7 แบบกระเป๋าถืออเนกประสงค์ทรงห้าเหลี่ยม

กระเป๋าดำเนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม

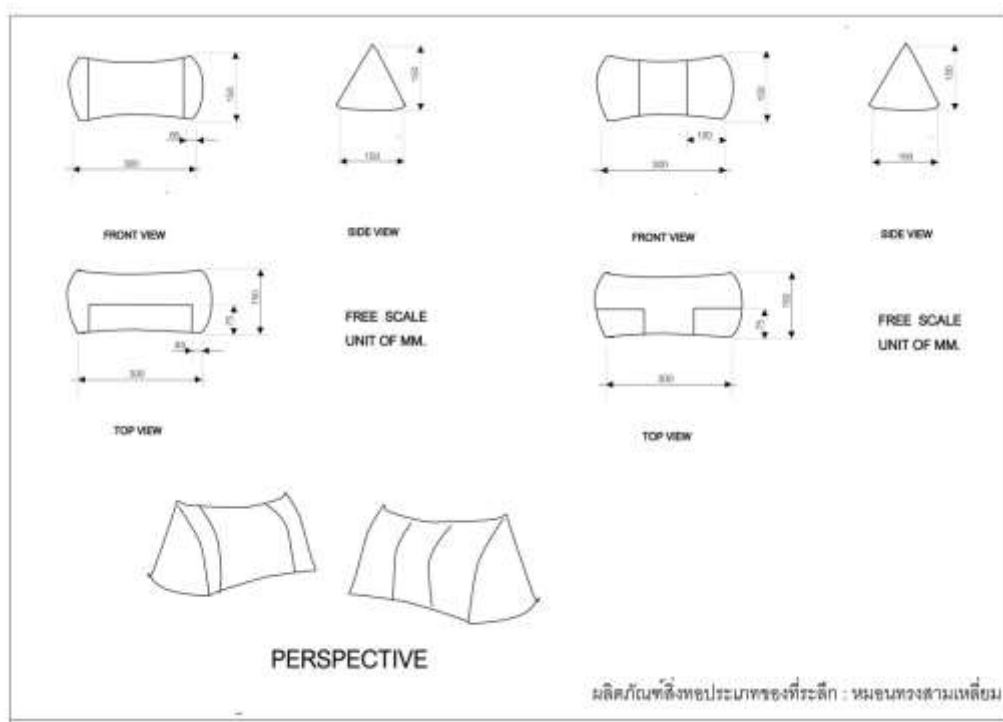
ภาพที่ 8 แบบกระเป๋าดำเนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม

หมอนทรงสี่เหลี่ยม

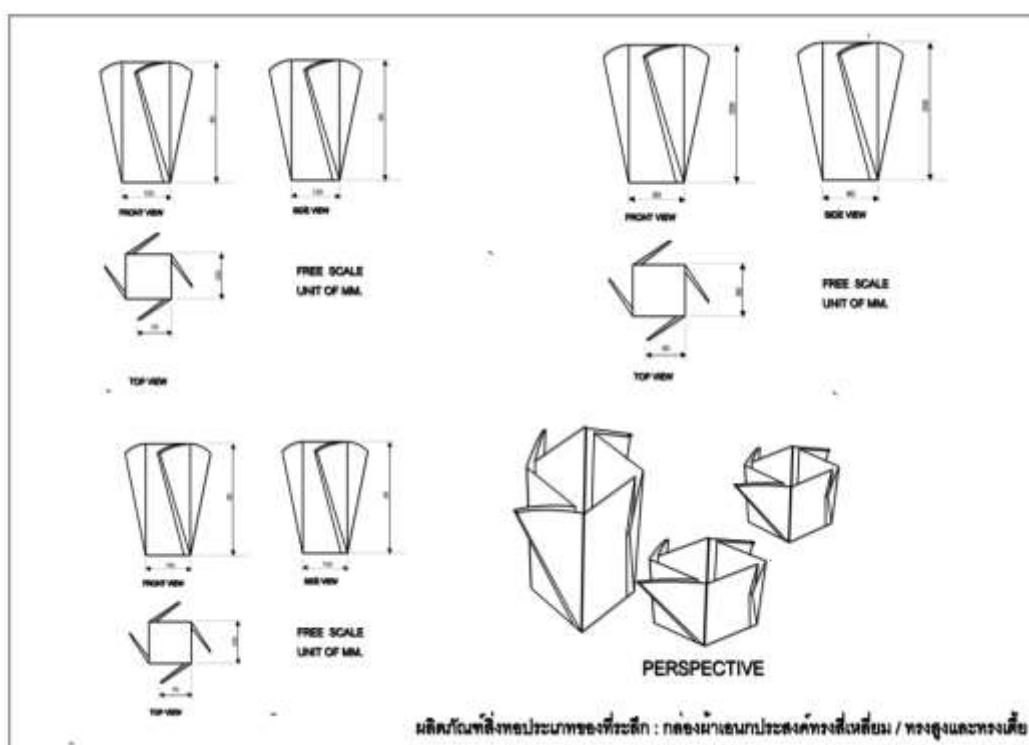
ภาพที่ 9 แบบหมอนทรงสี่เหลี่ยม

หมอนทรงสามเหลี่ยม

ภาพที่ 10 แบบหมอนทรงสามเหลี่ยม

กล่องผ้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม

ภาพที่ 11 แบบกล่องผ้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม

ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย

ต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

ต้นแบบ : กระเป๋าถือเอนกประสงค์ทรงห้าเหลี่ยม/ขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ภาพที่ 12 ภาพด้านหน้ากระเป๋าถือเอนกประสงค์ทรงห้าเหลี่ยม

ภาพที่ 13 ภาพด้านหลัง / ด้านข้าง กระเป๋าถือเอนกประสงค์ทรงห้าเหลี่ยม

ต้นแบบ: กระเป๋าดำเอนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม/ขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ภาพที่ 14 ภาพด้านหน้ากระเป๋าดำเอนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม

ภาพที่ 15 ภาพด้านหลังกระเป๋าดำเอนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม

ต้นแบบ: หมอนทรงสี่เหลี่ยม แบบที่ 1

ภาพที่ 16 ภาพด้านหน้าหมอนทรงสี่เหลี่ยม แบบที่ 1

ภาพที่ 17 ภาพด้านหลังหมอนทรงสี่เหลี่ยม แบบที่ 1

ภาพที่ 18 ภาพหมอนทรงสี่เหลี่ยม แบบที่ 2

ภาพที่ 19 ภาพต้นแบบหมอนทรงสี่เหลี่ยม

ต้นแบบ: หมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 1

ภาพที่ 20 ภาพด้านหน้าหมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 1

ภาพที่ 21 ภาพด้านหลัง และด้านข้างหมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 1

ต้นแบบ: หมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 2

ภาพที่ 22 ภาพด้านหน้าหมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 2

ภาพที่ 23 ภาพด้านหลัง และด้านข้างหมอนทรงสามเหลี่ยม แบบที่ 2

ต้นแบบ: กล่องผ้าเอนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม/ทรงสูงและทรงเตี้ย

ภาพที่ 24 ภาพกล่องผ้าเอนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม/ทรงสูงและทรงเตี้ย

ภาพที่ 25 ภาพกล่องผ้าเอนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม/ทรงสูงและทรงเตี้ย ด้านข้าง/ด้านใน

การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย แล้วได้นำไปถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน 2 แห่ง คือ

1. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย

สรุปผลการประเมินความคิดเห็น ของผู้เข้ารับการอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ระหว่างวันที่ วันที่ 31 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2556 ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 25 คน

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

			(n = 25)
ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	4	16
	หญิง	21	84
อายุ	25-29 ปี	1	4
	30-34 ปี	3	12
	35-29 ปี	6	24
	40-44 ปี	5	20
	45-99 ปี	6	24
	50 ปี ขึ้นไป	4	16
สถานภาพ	โสด	11	44
	สมรส	14	56

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 25)		
	ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	12
ปริญญาตรี	13	52
สูงกว่าปริญญาตรี	9	36
อาชีพ		
ครู อาจารย์ ข้าราชการ	7	28
พนักงานเอกชน	3	12
ธุรกิจส่วนตัว	2	8
ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ	4	16
ผู้จำหน่ายสินค้า	8	32
แม่บ้าน	1	4
ที่อยู่อาศัย		
กรุงเทพฯ	14	56
ปริมณฑล	11	44
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
20,001-30,000 บาท	2	8
30,001-40,000 บาท	11	44
40,001-50,000 บาท	11	44
50,000 บาท ขึ้นไป	1	4

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 84 อายุระหว่าง 35-39 ปี และอายุระหว่าง 45-49 ปี มากที่สุด เท่ากัน ร้อยละ 24 รองลงมา อายุระหว่าง 40-44 ปี ร้อยละ 20 ส่วนใหญ่ สถานภาพสมรส ร้อยละ 56 การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 52 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 36 ส่วนใหญ่ผู้จำหน่ายสินค้า ร้อยละ 32 ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ อยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยละ 56 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท และ 40,001 – 50,000 บาท จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 44

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรม
พัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย

ประเด็น	ระดับส่งผลต่อความสำเร็จ					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	น้อยที่สุด จำนวน			
ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ก่อนการอบรม	-	-	8	17	-	2.32	0.48	น้อย
ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอ หลังการอบรม	13	12	-	-	-	4.52	0.51	มากที่สุด
ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม	16	9	-	-	-	4.64	0.49	มากที่สุด
เอกสารประกอบการฝึกอบรม มีข้อมูลที่สามารถนำไปปฏิบัติได้	20	5	-	-	-	4.80	0.41	มากที่สุด
ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ ในการอบรม	25	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
ความเชี่ยวชาญของวิทยากร	25	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
ความเหมาะสมของระยะเวลา ในการฝึกอบรม	25	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
ความพึงพอใจต่อการอบรม โดยรวม	22	3	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ก่อนเข้ารับการอบรม ผู้อบรมมีความรู้ด้านผลิตภัณฑ์ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 หลังจากการฝึกอบรม มีความรู้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 ได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 ในประเด็นอื่นๆ ในระดับมากที่สุดเช่นกัน และมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย

ประเด็น	ระดับส่งผลต่อความสำเร็จ					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	น้อยที่สุด จำนวน			
รูปแบบสื่อถึงงานผ้าทอแบบพื้นถิ่น ของบ้านหาดเลี้ยว จ.สุโขทัย	18	17	-	-	-	4.72	0.46	มากที่สุด
ความประณีตงดงาม	21	4	-	-	-	4.84	0.37	มากที่สุด
ความทันสมัย	22	3	-	-	-	4.88	0.33	มากที่สุด
การใช้วัสดุ สี ลวดลาย เหมาะสม กับความนิยมในปัจจุบัน	20	5	-	-	-	4.80	0.41	มากที่สุด
มีการพัฒนาด้านลวดลาย และสี แตกต่างจากงานพื้นถิ่น	16	9	-	-	-	4.64	0.49	มากที่สุด
รูปแบบเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สิ่ง ทอประเภทของที่ระลึก	20	5	-	-	-	4.80	0.41	มากที่สุด
เทคนิคการผลิตมีความเหมาะสม กับรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก	19	6	-	-	-	4.76	0.46	มากที่สุด
ความพึงพอใจต่อรูปแบบใน ภาพรวม	20	5	-	-	-	4.80	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในทุกด้าน ในระดับมากที่สุด โดยมี
ความพึงพอใจในภาพรวม ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกของชุมชน
บ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 34 คน

ตารางที่ 7 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

			(n = 34)
	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	10	29.41
	หญิง	24	70.59
อายุ			
	ต่ำกว่า 25 ปี	7	20.59
	25-29 ปี	1	2.94
	30-34 ปี	1	2.94
	35-39 ปี	2	5.88
	40-44 ปี	8	23.53
	45-49 ปี	1	2.94
	50 ปี ขึ้นไป	14	20.59
สถานภาพ			
	โสด	15	44.12
	สมรส	18	52.94
	หย่า	1	2.94
ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	29.41
	ปริญญาตรี	17	50.00
	สูงกว่าปริญญาตรี	7	20.59
อาชีพ			
	ครู อาจารย์ ข้าราชการ	18	52.94
	ธุรกิจส่วนตัว	2	5.88
	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ	6	17.65
	ผู้จำหน่ายสินค้า	8	23.53
ที่อยู่อาศัย			
	จังหวัดสุโขทัย	32	94.12
	ต่างจังหวัดที่ไม่ใช่กรุงเทพฯ	2	5.88

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 34)		
	ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	3
	10,001-20,000 บาท	3
	20,001-30,000 บาท	3
	30,001-40,000 บาท	5
	40,001-50,000 บาท	10
	50,000 บาท ขึ้นไป	10

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.59 อายุระหว่าง 40-44 ปี มากที่สุด ร้อยละ 23.53 รองลงมา อายุต่ำกว่า 25 ปี และ อายุ 50 ปีขึ้นไป เท่ากัน ร้อยละ 20.59 สถานภาพสมรส ร้อยละ 52.94 การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่อาชีพครู อาจารย์ รับราชการ ร้อยละ 52.94 ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดสุโขทัย ร้อยละ 94.12 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 40,001 – 50,000 บาท และ มากกว่า 50,000 บาท มากที่สุด เท่ากัน ร้อยละ 29.41

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย

ประเด็น	ระดับส่งผลต่อความสำเร็จ					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	น้อยที่สุด จำนวน			
รูปแบบสื่อถึงงานผ้าทอแบบพื้นถิ่น ของบ้านหาดเลี้ยว จ.สุโขทัย	19	15	-	-	-	4.53	0.51	มากที่สุด
ความประณีตงดงาม	18	16	-	-	-	4.79	0.48	มากที่สุด
ความทันสมัย	28	5	1	-	-	4.71	0.52	มากที่สุด
การใช้วัสดุ สี ลวดลาย เหมาะสม กับความนิยมในปัจจุบัน	25	8	1	-	-	4.56	0.50	มากที่สุด
มีการพัฒนาด้านลวดลาย และสี แตกต่างจากงานพื้นถิ่น	19	15	-	-	-	4.62	0.49	มากที่สุด
รูปแบบเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สิ่ง ทอประเภทของที่ระลึก	21	13	-	-	-	4.76	0.43	มากที่สุด
เทคนิคการผลิตมีความเหมาะสม กับรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก	26	8	-	-	-	4.65	0.54	มากที่สุด
ความพึงพอใจต่อรูปแบบใน ภาพรวม	23	10	1	-	-	4.65	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในทุกด้าน ในระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจในภาพรวม ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามยังให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. เป็นความคิดที่ดีมาก สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติที่มุ่งเน้นมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าชุมชน มีความภูมิใจและยกย่องที่ช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยไม่ให้สูญหาย
2. เป็นการพัฒนาภูมิปัญญาไปสู่บุคลากรของประเทศทำให้เกิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเป็นผลงานที่เยี่ยมยอดน่าภาคภูมิใจ
3. มีความสวยงามเหมาะสมดีมาก แต่ควรทำลวดลายที่มีเอกลักษณ์มากกว่านี้
4. เป็นการประยุกต์ผ้าทออีกแบบหนึ่งที่น่าสนใจมาก ควรเพิ่มสีสันให้สะดุดตามากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก ที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน พัฒนางานผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย ให้มีรูปแบบที่ทันสมัย โดยนำต้นแบบลวดลายที่ได้จากโครงการวิจัยที่ได้ทำแล้วมาต่อยอด และใช้ประกอบในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ตลอดจน ถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกรูปแบบต่างๆ ให้กับผู้สนใจหรือผู้ประกอบการประเภทสิ่งทอในจังหวัดสุโขทัย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสินค้าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชุมชน

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแบ่งกลุ่ม ดังนี้ ขั้นตอนการศึกษา รวบรวม และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ผู้ผลิต จำนวน 3 คน และผู้ประกอบการ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย จำนวน 25 คน และกลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จำนวน 25 คน กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 100 คน ขั้นตอนการออกแบบกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสิ่งทอ จำนวน 3 คน และขั้นตอนการพัฒนาด้านแบบผลิตภัณฑ์เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 30 คน และผู้ชมผลงานการถ่ายทอดเทคโนโลยีและเผยแพร่ผลงานวิจัย ณ ชุมชน บ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการศึกษา รวบรวม และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ฉบับ โดย ฉบับที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ ฉบับที่ 2 สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภคนด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย ฉบับที่ 3 สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก เพื่อพัฒนาแบบสอบถามพฤติกรรมผู้บริโภค ในกลุ่มผู้บริโภคนด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

ประเภทของที่ระลึกในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีษะนาถ จังหวัดสุโขทัย ขั้นตอนการออกแบบใช้แบบประเมิน คัดเลือกต้นแบบผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน ใช้แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงต่อไป

การวิเคราะห์วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา โดยเน้นการตีความของข้อมูล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์การศึกษา รวบรวม และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน สรุปผลการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การออกแบบลวดลายที่มีการประยุกต์มาจากลวดลายแบบดั้งเดิมโดยใช้โครงร่างของลายแบบเดิมแต่ลดรายละเอียดลง และปรับปรุงกลุ่มสีให้เป็นกลุ่มสีกลมกลืนตามข้อสรุปที่ได้
2. ประเภทของผลิตภัณฑ์ออกแบบให้เป็นเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง เช่น กระเป๋า หมอนอิง กล่องผ้า รูปแบบต่างๆ เป็นต้น
3. วัสดุที่เลือกใช้มี 2 กลุ่ม ตามความนิยมคือ ผ้าใยธรรมชาติ ได้แก่ กลุ่มผ้าฝ้ายที่มีความนุ่มและผิวสัมผัสเป็นธรรมชาติ คือผ้าใยสังเคราะห์ ได้แก่ กลุ่มผ้าไหมชาตินสังเคราะห์ เป็นผ้าที่มีผิวสัมผัสลื่นเป็นเงา นุ่ม และให้ความรู้สึกหรูหรา สะดวกการใช้งาน และการดูแลรักษา ราคาไม่สูง
4. กรรมวิธีการผลิตลวดลายใช้การพิมพ์ ด้วยระบบดิจิทัล ที่ให้ลวดลายที่คมชัด สะดวกรวดเร็ว และสามารถพิมพ์ได้ทุกเฉดสีตามที่ออกแบบ ร่วมกับกรรมวิธีการตกแต่งเพิ่มเติมด้วยการ

ปักด้วยวัสดุต่างๆ เช่น เลื่อม ลูกปัด เพื่อเพิ่มความโดดเด่น และความประณีตสวยงามที่ผสมผสานการผลิตด้วยกรรมวิธีสมัยใหม่และงานฝีมือเข้าด้วยกัน

5. จากผลสรุปด้านราคาที่ยินยอม คือ 100-500 บาท ขนาดของผลิตภัณฑ์จึงออกแบบให้มีขนาดเล็ก ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นกลุ่มท่องเที่ยว สินค้าจึงควรมีขนาดที่สามารถนำกลับไปสะดวก และมีราคาไม่สูง

ขั้นตอนการประเมินการออกแบบผู้เชี่ยวชาญได้ทำการเลือก เพื่อให้ผู้วิจัยได้นำไปทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ โดยกลุ่มที่ 1 กระเป๋าทรงอเนกประสงค์ทรงห้าเหลี่ยม เลือกแบบแบบจำลองที่ 4 กลุ่มที่ 2 กระเป๋าด้านอเนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม เลือกแบบแบบจำลองที่ 1 กลุ่มที่ 3 หมอนทรงสี่เหลี่ยม เลือกแบบแบบจำลองที่ 5 กลุ่มที่ 4 หมอนทรงสามเหลี่ยม เลือกแบบจำลองที่ 3 กลุ่มที่ 5 กล่องผ้าอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม เลือกแบบจำลองที่ 2

ขั้นตอนการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก จากการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน โดยจัดฝึกอบรมการทำผลิตภัณฑ์ ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีผู้เข้ารับการอบรม 30 คน มีผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยมี ค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 และจากการเผยแพร่เทคโนโลยีสู่ชุมชน ณ ชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมี ค่าเฉลี่ย 4.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว ผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการเบื้องต้น และสรุปวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค จากผลสรุปดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำ รูปแบบลวดลายที่ผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่ ตามความนิยมส่วนใหญ่ของผู้บริโภคในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยได้นำลวดลายต้นแบบที่ได้จากการทำวิจัย ในปี 2553 มาใช้เป็นลวดลายหลักในการออกแบบ แต่นำมาประยุกต์โดยใช้เฉพาะโครงร่างของลาย การกำหนดกลุ่มสีใหม่ให้มีความกลมกลืน และการใช้เทคนิคการผลิตเป็นการพิมพ์ด้วยระบบ

ดิจิทัล ผสมผสานกับการปักตักแต่งลวดลายให้มีมิติ ที่ช่วยสร้างความโดดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์ ได้เป็นอย่างดี ในด้านประเภทของผลิตภัณฑ์ ได้ออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นทั้งเครื่องใช้ และเครื่องประดับตกแต่ง ตามความต้องการของผู้บริโภค ได้แก่ หมอนอิงรูปทรงสามเหลี่ยม และสี่เหลี่ยม กระเป๋ารูปทรงสามเหลี่ยมและห้าเหลี่ยม รวมถึงกล่องผ้าเอนกประสงค์ 3 ขนาด ด้านวัสดุที่นำมาใช้ มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผ้าฝ้ายจากเส้นใยธรรมชาติ ที่มีคุณสมบัติ นุ่มเป็นธรรมชาติ สะดวกในการดูแลรักษา และกลุ่มผ้าไหมชาตินจากเส้นใยสังเคราะห์ เป็นเส้นใยที่สะดวกในการใช้งาน มีผิวสัมผัส นุ่ม มันวาว ให้ความรู้สึกหรูหรา เหมาะสมกับการผลิตเป็นของที่ระลึก และมีความไม่สูง ทำให้สามารถควบคุมต้นทุนการผลิต ให้มีราคาที่เหมาะสม เฉลี่ย ระหว่างราคา 100 – 500 บาท ซึ่งเป็นความต้องการโดยรวม จากผลสรุปแบบสอบถามผู้บริโภค

จากผลงานต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย นอกจากจะเป็นแนวทางในการพัฒนาสิ่งทอพื้นถิ่นให้มีรูปแบบเหมาะสมกับความนิยมในปัจจุบันแล้ว ยังเป็นทางเลือกสำหรับผู้บริโภคที่นิยมสินค้าเชิงวัฒนธรรม รวมถึงยังเป็นประโยชน์เชิงวิชาการ ที่สามารถนำผลการวิจัยไปต่อยอด พัฒนาแนวคิด และนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเพื่อพัฒนางานด้านสิ่งทอพื้นถิ่นในรูปแบบอื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุโขทัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้จำหน่ายและผู้บริโภค ต้องการรูปแบบของสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ประเภทของที่ระลึก ที่มีลวดลายที่หลากหลาย และควรมีสีสันมากกว่านี้
2. ควรนำลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์มาผลิตให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ที่มีที่มาจากสิ่งทอพื้นถิ่น ควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงลึกทางประวัติศาสตร์ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง การประเมินความนิยมผู้บริโภค และการสรุปวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์
2. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ควรมีการศึกษาด้าน วัสดุดิบ นวัตกรรมการผลิตที่มีการพัฒนาตลอดเวลา แนวโน้มหรือเทรนด์การออกแบบที่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลเหล่านี้จะมีการเปลี่ยนแปลงตามวิถีชีวิตและความต้องการของผู้บริโภค
3. จากผลงานการออกแบบ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวคิด สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอเชิงวัฒนธรรม ในรูปแบบและประเภทอื่นๆ ได้ต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมลลา กองสุข. 2536. **ผ้าจาก กลุ่มลาวครั้งบ้านกุดจอก ชัยนาท-บ้านทับผึ้งน้อย**

สุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

คุณากร วาณิชวิรุฬห์. 2552. **เศรษฐกิจสร้างสรรค์.** ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC):

แปลจาก JOHN HOWKINS. 2001. **THE CREATIVE ECONOMY.** London:

Penguin Press.

ใจภักดี นุรพเจตนา. 2553. **การสร้างสรรค์ต้นแบบลดลายผ้าไทล้านนาแบบร่วมสมัย.**

ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (รายงานวิจัย).

ทองศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล , แพทรีเซีย ซีสแมน. 2530. **ผ้าล้านนา ยวน ลื้อ ลาว.** โครงการศูนย์

ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ พรินต์ติ้ง กรู๊ป

จำกัด.

นวลน้อย บุญวงษ์. 2542. **หลักการออกแบบ.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวลแข ปาลิวนิช. 2542.. **ความรู้เรื่องผ้าและเส้นใย.** ปทุมธานี: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.

นิรนาม. มปป. **ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (Souvenir).** Online.

<http://www.info.ru.ac.th/province/Sukhotai/wtextile.htm>. , 17 กรกฎาคม 2556.

นิรนาม. มปป. **ลักษณะและการใช้งาน ผ้าทอในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว.** Online.

<http://netra.lpru.ac.th/~weta/w1/index.html>. , 15 มิถุนายน 2556.

พิศประไพ สารศาลิน. 2545.. **การพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยให้เป็นผ้าไทยร่วมสมัย.** คณะ

ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. (รายงานวิจัย).

มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2544. **โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ. ผ้าทอ**

พื้นเมือง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ไมตรี เกตุขาว. 2540. **การศึกษาลดลายผ้าตีนจกในภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย.**

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร.

ไมตรี เกตุขาว. 2542. การศึกษาลวดลายผ้าตีนจกในภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย.

วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 1 ฉบับที่ 1(1) : 71.

วิรุณ ตั้งเจริญ. 2526. การออกแบบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิมวอลอาร์ต.

สุรพล ดำริห์กุล. 2542. **ล้านนา สิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม.** (โครงการสืบสานมรดกไทย). กรุงเทพฯ: มรดกไทย.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **ผ้าไทยสายใยแห่ง**

ภูมิปัญญา..สู่คุณค่าเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.

อัฉราพร ไสละสูตร. 2526. **ความรู้เรื่องผ้า.** กรุงเทพฯ: บริษัทศูนย์หนังสือกรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ภาพกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม – 1 สิงหาคม 2556

ภาพกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ชุมชน

ณ ชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

วันที่ 16 สิงหาคม 2556

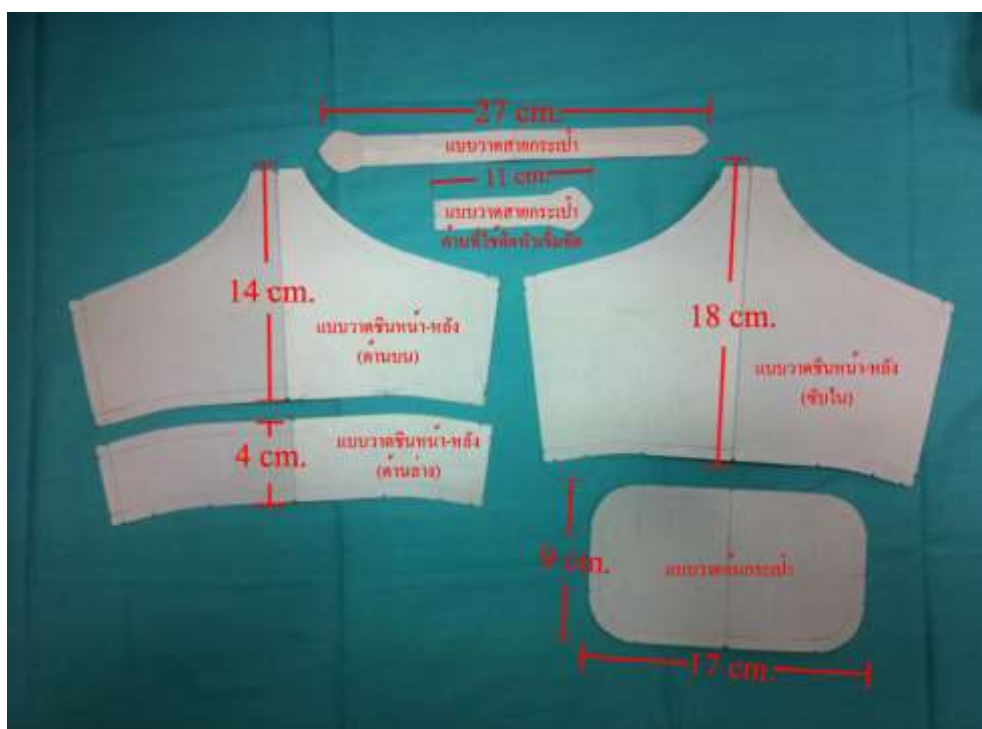

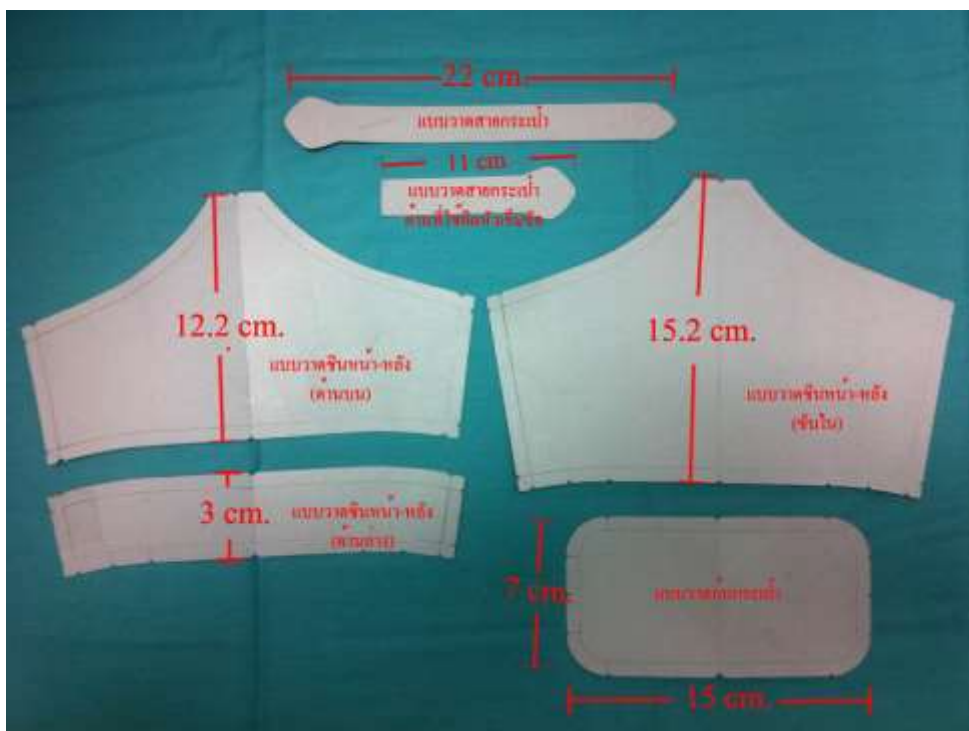

ขั้นตอนการผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย”

ต้นแบบผลิตภัณฑ์ กระเป๋าถือเอนกประสงค์ทรงห้าเหลี่ยม / ขนาดเล็กและขนาดใหญ่

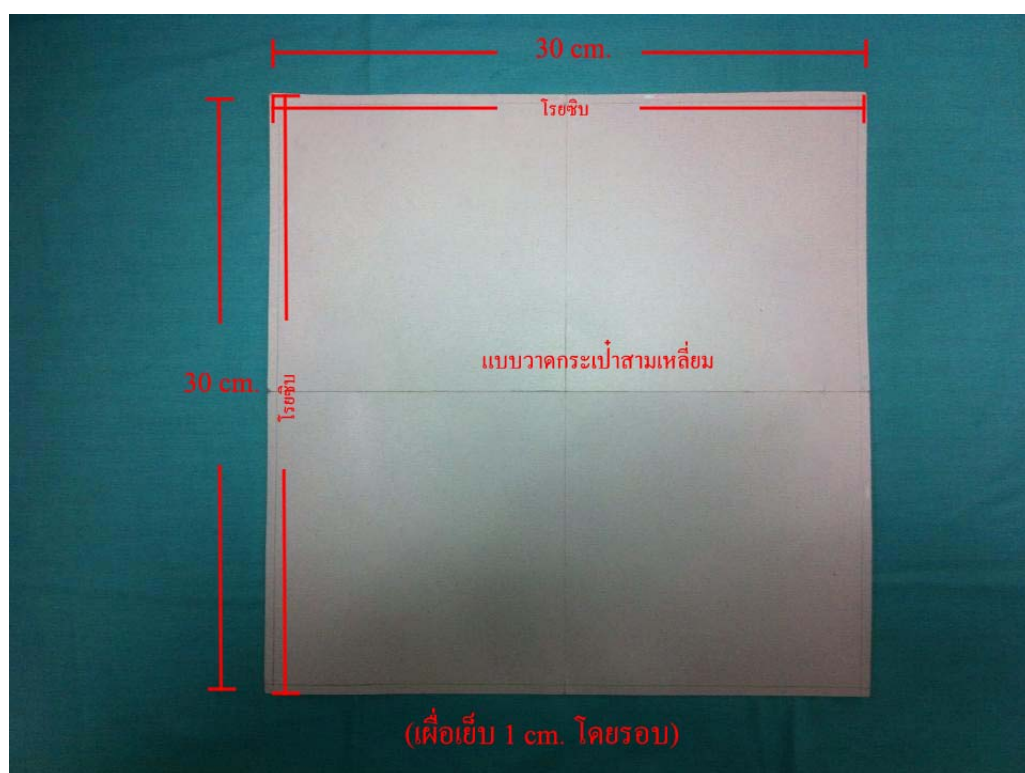

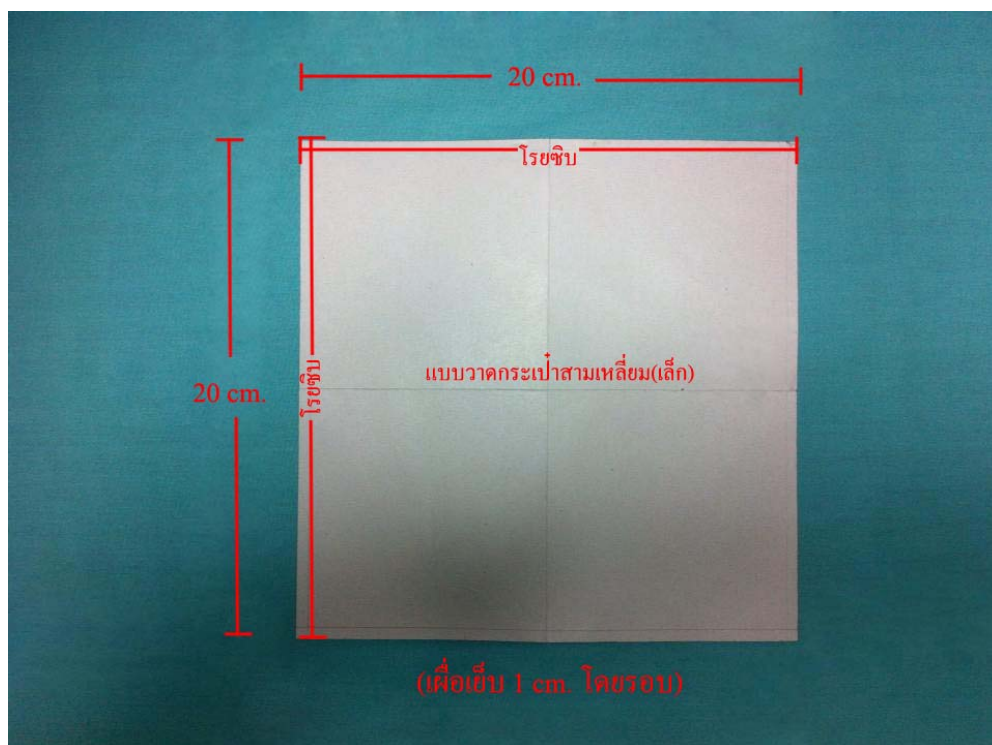
วัสดุ ผ้าฝ้ายชนิดเนื้อหนาพิมพ์ลาย ผ้าซับใน หนัง อุปกรณ์ประกอบกระเป๋

ขั้นตอนการผลิต

1. ตัดผ้าพิมพ์ลาย, ตัดหนัง, ซับใน และวัสดุเสริม(โฟมยาง) ขนาดตามแบบ Pattern
2. พับริมปากกระเป๋ ทั้งผ้าพิมพ์ลาย และซับใน เตรียมประกอบ
3. เย็บประกอบผ้าชั้นหน้า-หลัง ด้านบนเข้ากับ หนังชั้นหน้าหลังด้านล่าง และประกอบชั้นหน้ากับชั้นหลังเข้าด้วยกัน
4. เย็บประกอบตัวกระเป๋เข้ากับชั้นกัน
5. เย็บเดินเส้นเป็นลายตะเข็บที่สายกระเป๋ ติดหัวเข็มขัด และนำสายไปติดตามตำแหน่งที่กำหนดไว้โดยการตอกหมุดยั่ว
6. ติดกระดุม No. VT5 เข้ากับซับในชั้นหน้าและชั้นหลัง
7. เย็บประกอบซับในแต่ละชิ้นเข้าด้วยกัน
8. ทากาว ติดรอยปากกระเป๋ของตัวกระเป๋และซับใน
9. เย็บรอบปากกระเป๋

ต้นแบบผลิตภัณฑ์ กระเป๋าผ้าเอนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม / ขนาดเล็กและขนาดใหญ่

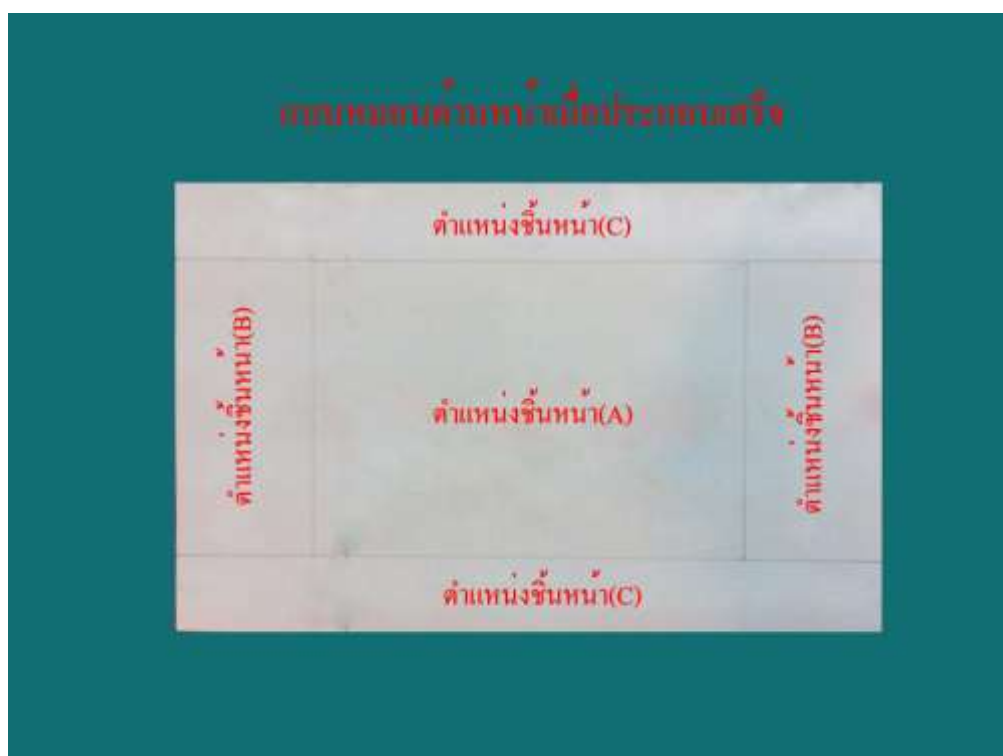
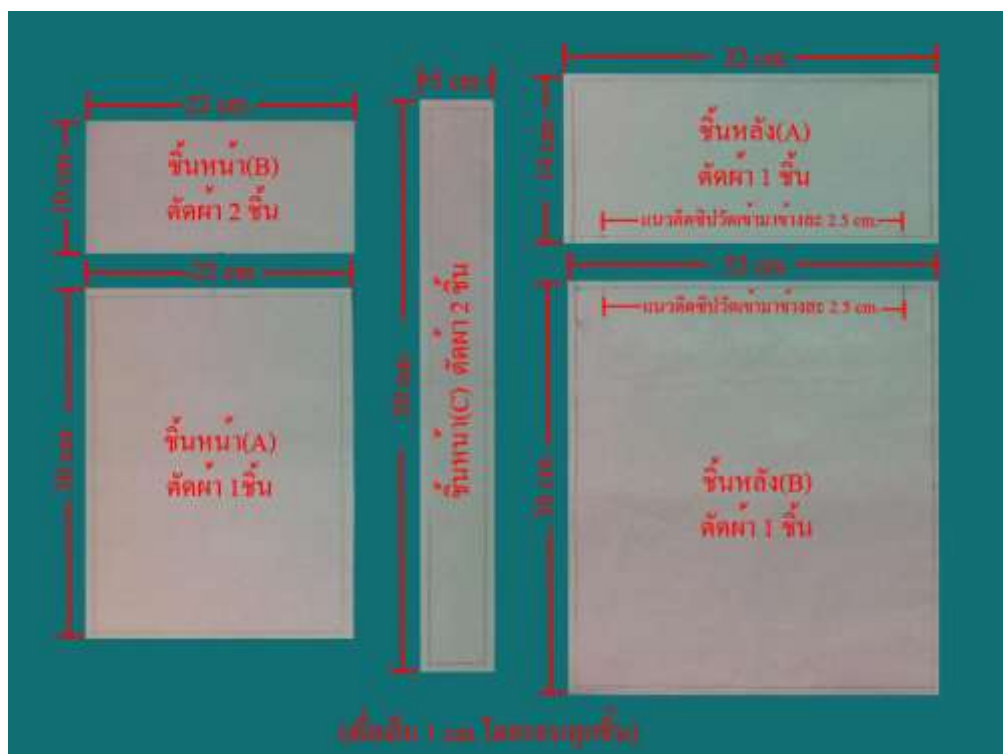
วัสดุ ผ้าไหมซาตินพิมพ์ลาย ผ้าซับใน หนังสือ ปักไหมปัก ลูกบิด

ขั้นตอนการผลิต

1. ตัดผ้าพิมพ์ลายตัวนอกและซับในตามขนาดแบบวาดPattern อย่างละ 1 ชิ้น
2. นำผ้าทั้ง 2 ชิ้นมาประกบกันแล้วรีดขอบเข้ามาด้านขอบรอยพับ ข้างละ 1 cm.
3. นำชีปมาติดทั้งสองฝั่งเดินเส้นตะเข็บคู่
4. เย็บปิดส่วนกันของกระเป๋าโดยให้ชีปอยู่กึ่งกลางของผ้า
5. ตัดหนังเป็นเส้นยาว หรือผ้าที่ทำหูกกระเป๋า ยาว 25 cm. นำมาเย็บติดเป็นหูกกระเป๋า
6. ปักตกแต่งด้วย เลื่อม ลูกบิด ให้สวยงาม
7. นำไหมปักมาประกอบเป็นพู่เล็ก ใช้ตกแต่งติดตรงมุมกระเป๋าทั้ง 2 ข้าง

ต้นแบบผลิตภัณฑ์ หมอนทรงสี่เหลี่ยม (2 แบบ)

วัสดุ ผ้าไหมซาตินพิมพ์ลาย ผ้าไหมญี่ปุ่น ผ้าต่วน ไส้หมอน ชิบ เลื่อม ลูกบิด ไหมปัก ไหมพรม

ขั้นตอนการผลิต

แบบที่1

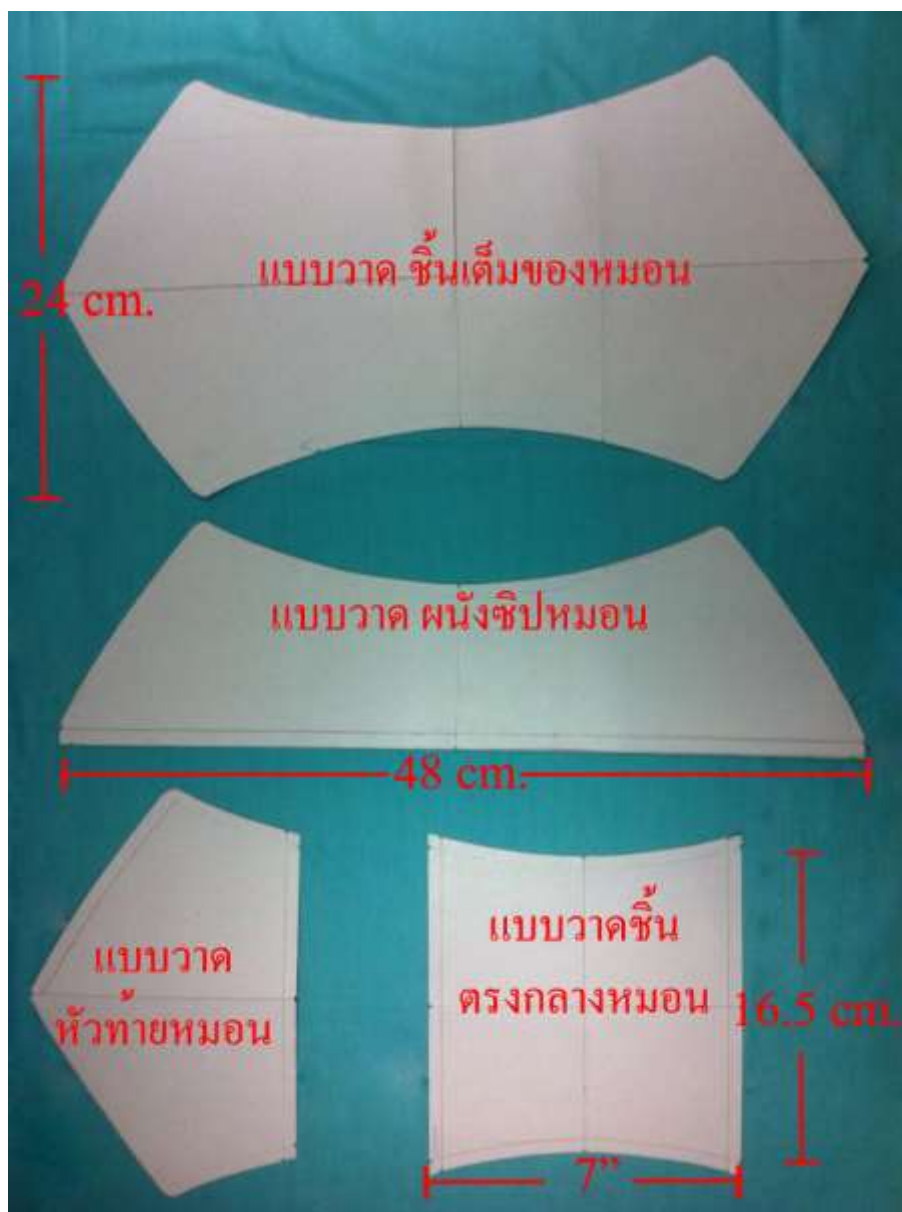
1. ตัดผ้าพิมพ์ลายขนาดตามแบบ Pattern โดยวางลายผ้าตามต้องการ
2. นำชิ้นตรงกลางหมอน คือชิ้น A มาเย็บต่อกับชิ้นซ้ายขวาของหมอน คือชิ้น B
3. นำชิ้นบนและล่าง คือชิ้น C มาเย็บต่อรวมเป็นหน้าหมอน
4. นำชิ้นผนังชิบด้านหลังหมอนมาโรยชิบซ่อน
5. นำชิ้นหลัง A และ B มาเย็บต่อกัน
6. นำผ้าทั้งสองด้านมาเย็บประกบกันเป็นหมอน
7. ตกแต่งลวดลายด้วยเลื่อม ลูกบิด ไหมปัก

แบบที่2

1. ตัดผ้าพิมพ์ลายตามขนาดตามแบบ Pattern โดยวางลายผ้าตามต้องการ
2. นำผ้าสีขาวมาเย็บประกบกับผ้าพิมพ์ลายชิ้น A ด้านหน้าหมอนความยาว 75 ซม.
3. นำชิ้น A มาเย็บต่อกับชิ้น B โดยขยายแบบให้กว้าง 32 ซม.
4. นำชิ้นผนังชิบด้านหลังหมอนมาโรยชิบซ่อน
5. นำชิ้นหลัง A และ B มาเย็บต่อกัน
6. นำผ้าทั้งสองด้านมาเย็บประกบกันเป็นหมอน
7. ตกแต่งผ้าหลังหมอนโดยการจับจีบรวบให้ติดกัน
8. ตกแต่งลวดลายด้วยเลื่อม ลูกบิด ไหมปัก

ต้นแบบผลิตภัณฑ์ หมอนทรงสามเหลี่ยม

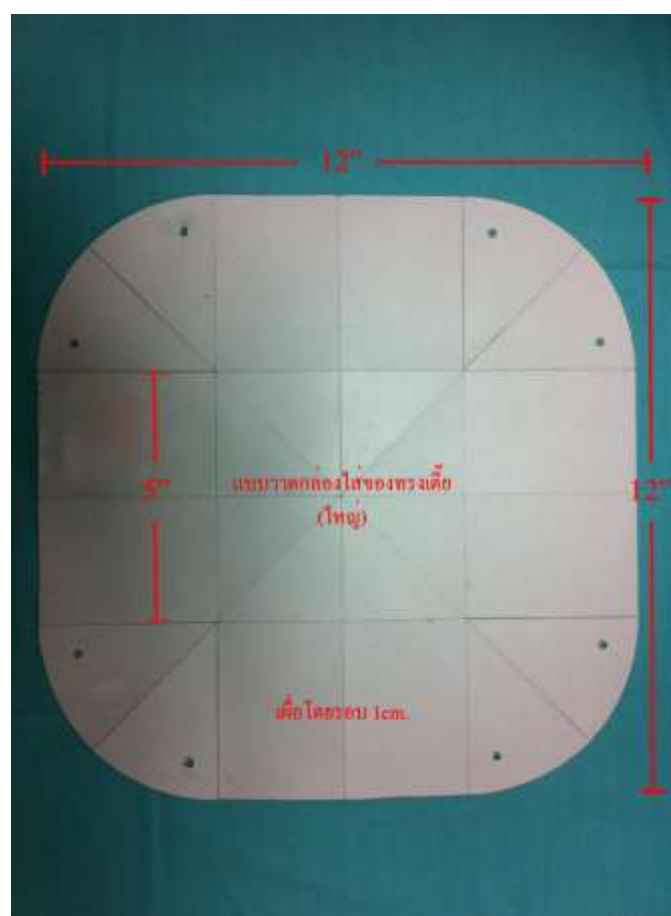

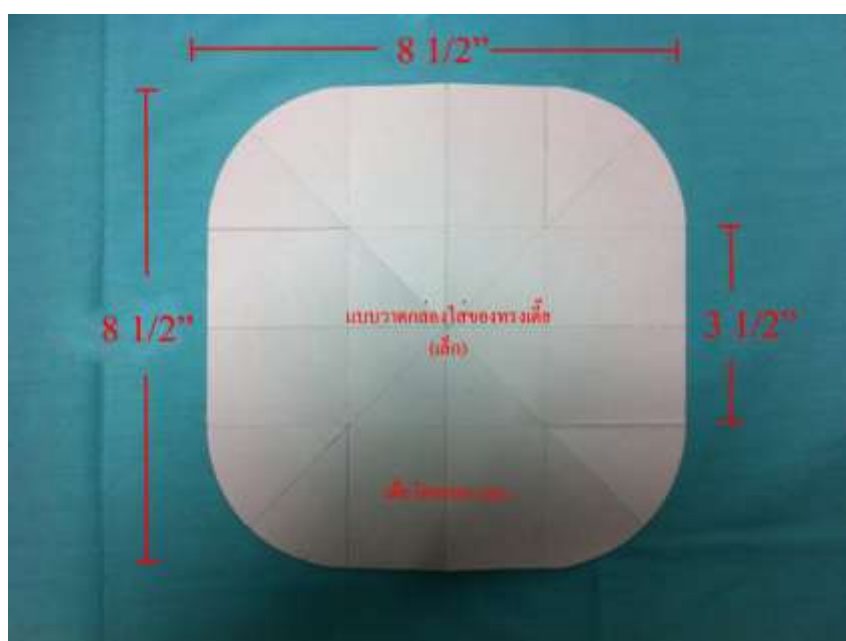
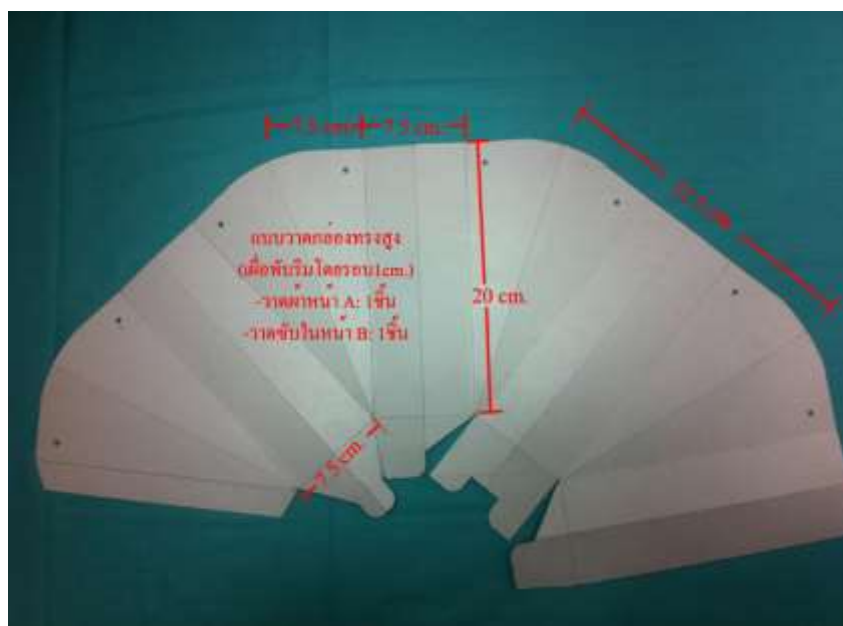

วัสดุ ผ้าไหมชาตินพิมพ์ลาย ผ้าไหมญี่ปุ่น ผ้าต่วน ใส้หมอน ชิป เลื่อม ลูกปัด ไหมปัก ไหมพรม
ขั้นตอนการผลิต

1. ตัดผ้าพิมพ์ลายขนาดตามแบบวาด Pattern โดยวางลายผ้าตามต้องการ
2. นำชิ้นตรงกลางหมอนมาต่อกับชิ้นหัวท้ายหมอน
3. นำชิ้นผนักชิปมาโรยชิปซ้อน
4. นำผ้าทั้งสามด้านมาเย็บประกอบกัน
5. ตกแต่งลวดลายด้วยเลื่อม ลูกปัด ไหมปัก ไหมพรม

ต้นแบบผลิตภัณฑ์ กล่องใส่ของเอนกประสงค์ทรงสูง / ทรงเตี้ยขนาดใหญ่ / ทรงเตี้ยขนาดเล็ก

วัสดุ ผ้าไหมซาตินพิมพ์ลาย ผ้าไหมญี่ปุ่น วัสดุเสริม กระดาษแข็ง ผ้ากาวย

ขั้นตอนการผลิต

1. ตัดผ้าพิมพ์ลาย, ผ้าไหมญี่ปุ่น และวัสดุเสริมขนาดตามแบบ
2. นำผ้าพิมพ์ลาย และผ้าไหมญี่ปุ่นรีดติดกับผ้ากาวย
3. ทากาวติดวัสดุเสริม(กระดาษแข็ง)ที่ตัดเป็นชิ้นๆ ตามข้อพับบนแบบวาดกระดาษ (วัสดุเสริมแต่ละชิ้นมีขนาดโดยรอบเล็กกว่าแบบจริง 1 mm.) และติดเข้ากับผ้าพิมพ์ลายชั้นนอก

4. พับริมรอบชิ้นงาน และรอบซิปในที่อัดผ้าขาวไว้แล้ว
5. ตัดการที่ตัวชิ้นงานประกบเข้ากับซิปในแล้วเย็บโดยรอบ
6. กล่องทรงสูงและทรงเตี้ยขนาดใหญ่ให้ติดกระดุม no.VT5 เข้ากับชิ้นงาน ตามตำแหน่งที่กำหนดไว้
7. กล่องทรงเตี้ยขนาดเล็กรวบผ้าตามแนวแบบ จับจีบที่มุมให้เป็นทรงสี่เหลี่ยม

แบบสัมภาษณ์ ตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
กลุ่ม ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญ
ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

วันที่สัมภาษณ์.....

วัตถุประสงค์ ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างบ่งชี้ความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย จ. สุโขทัย และตอบแบบสัมภาษณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
ความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

1. ด้านรูปแบบ ลวดลาย
 - 1.1 รูปแบบ ลวดลาย ตามแนวนิยมแบบดั้งเดิม
 - 1.2 รูปแบบ ลวดลาย แบบสมัยใหม่
 - 1.3 รูปแบบ ลวดลาย ที่ผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับรูปแบบสมัยใหม่
2. ด้านประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่นิยมซื้อ
 - 2.1 ประเภทเครื่องใช้
 - 2.2 ประเภทเครื่องประดับตกแต่ง
 - 2.3 ประเภทเครื่องแต่งกาย
3. ด้านวัสดุ ประเภทของเส้นใย
 - 3.1 ผ้าเส้นใยธรรมชาติ
 - 3.2 ผ้าเส้นใยสังเคราะห์
 - 3.3 ผ้าเส้นใยผสม
4. ด้านราคา
5. ด้านกรรมวิธีการผลิต
 - 5.1 การทอ
 - 5.2 การพิมพ์
 - 5.3 การตกแต่งด้วยวัสดุหรือเทคนิคอื่นๆ

6. ด้านกลุ่มสี่ของผลิตภัณฑ์

6.1 กลุ่มสี แบบงานพื้นถิ่น

6.2 กลุ่มสี กลมกลืน เรียบง่าย อ่อนหวาน

6.3 กลุ่มสี่ ตัดกัน วัณเริง – สุนูกสนาน

6.4 กลุ่มสี่ ให้ความรู้สี่กิจกรรม - สง่างาม

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

.....

(.....)

ដ្ឋានសមាគម

แบบสัมภาษณ์ ตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
กลุ่ม ผู้บริโภคที่นิยมผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
ณ ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

วันที่สัมภาษณ์.....

วัตถุประสงค์ ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างบ่งชี้ความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อ.สหัสขันธ์ จ. สุโขทัย และตอบแบบสัมภาษณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

1. ด้านรูปแบบ ลวดลาย
 - 1.1 รูปแบบ ลวดลาย ตามแนวนิยมแบบดั้งเดิม
 - 1.2 รูปแบบ ลวดลาย แบบสมัยใหม่
 - 1.3 รูปแบบ ลวดลาย ที่ผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับรูปแบบสมัยใหม่
2. ด้านประเภผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่นิยมซื้อ
 - 2.1 ประเภทเครื่องใช้
 - 2.2 ประเภทเครื่องประดับตกแต่ง
 - 2.3 ประเภทเครื่องแต่งกาย
3. ด้านวัสดุ ประเภทของเส้นใย
 - 3.1 ผ้าเส้นใยธรรมชาติ
 - 3.2 ผ้าเส้นใยสังเคราะห์
 - 3.3 ผ้าเส้นใยผสม
4. ด้านราคา
5. ด้านกรรมวิธีการผลิต
 - 5.1 การทอ
 - 5.2 การพิมพ์
 - 5.3 การตกแต่งด้วยวัสดุหรือเทคนิคอื่นๆ

6. ด้านกลุ่มสี่ของผลิตภัณฑ์

6.1 กลุ่มสี แบบงานพื้นถิ่น

6.2 กลุ่มสี กลมกลืน เรียบง่าย อ่อนหวาน

6.3 กลุ่มสี่ ตัดกัน รื่นเริง – สนุกสนาน

6.4 กลุ่มสี่ ให้ความรู้สี่กิจกรรม - สง่างาม

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

[illegible]

.....

(.....)

ដ្ឋានសមាគម

แบบสัมภาษณ์ ตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
กลุ่ม ผู้บริโภคที่นิยมผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกทั่วไป

วันที่สัมภาษณ์.....

วัตถุประสงค์ ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างบ่งชี้ความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย จ. สุโขทัย และตอบแบบสัมภาษณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ความนิยมที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

1. ด้านรูปแบบ ลวดลาย
 - 1.1 รูปแบบ ลวดลาย ตามแนวนิยมแบบดั้งเดิม
 - 1.2 รูปแบบ ลวดลาย แบบสมัยใหม่
 - 1.3 รูปแบบ ลวดลาย ที่ผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับรูปแบบสมัยใหม่
2. ด้านประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่นิยมซื้อ
 - 2.1 ประเภทเครื่องใช้
 - 2.2 ประเภทเครื่องประดับตกแต่ง
 - 2.3 ประเภทเครื่องแต่งกาย
3. ด้านวัสดุ ประเภทของเส้นใย
 - 3.1 ผ้าเส้นใยธรรมชาติ
 - 3.2 ผ้าเส้นใยสังเคราะห์
 - 3.3 ผ้าเส้นใยผสม
4. ด้านราคา
5. ด้านกรรมวิธีการผลิต
 - 5.1 การทอ
 - 5.2 การพิมพ์
 - 5.3 การตกแต่งด้วยวัสดุหรือเทคนิคอื่นๆ

6. ด้านกลุ่มสี่ของผลิตภัณฑ์

6.1 กลุ่มสี แบบงานพื้นถิ่น

6.2 กลุ่มสี กลมกลืน เรียบง่าย อ่อนหวาน

6.3 กลุ่มสี่ ตัดกัน รื่นเริง – สนุกสนาน

6.4 กลุ่มสี่ ให้ความรู้สี่กิจกรรม - สง่างาม

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

.....

(.....)

ដ្ឋានសមាគម

**แบบสอบถามพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
ประเภทของที่ระลึกที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรม**

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรม จากแหล่งจำหน่ายทั่วไปในกรุงเทพฯ ที่จำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ในชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย จ. สุโขทัย ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภคต่อไปแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์
2. ข้อมูลด้านจิตพิสัยที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

ส่วนที่1. ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือเติมลงในช่องว่างที่กำหนด

โปรดใส่ชื่อ /หมายเลขโทรศัพท์ หรืออี-เมลล์ของท่าน หากท่านไม่ประสงค์จะบอกชื่อจริง

-
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
 2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 25 ปี ☐ 25 – 29 ปี ☐ 30- 34 ปี ☐ 35– 39 ปี
☐ 40 - 44 ปี ☐ 45 – 49 ปี ☐ 50 ปี ขึ้นไป
 3. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
 4. อาชีพ ☐ รับราชการ ☐ พนักงานเอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ รับจ้าง ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท
 ☐ 10,001 บาท - 20,000 บาท
☐ 20,001- 30,000 บาท
 ☐ 30,001-40,000 บาท
☐ 40,001- 50,000 บาท
 ☐ มากกว่า 50,000 ขึ้นไป

6. สถานภาพ ☐ โสด ☐ แต่งงาน

☐ อื่นๆ (ระบุ)

7. ที่อยู่อาศัย ☐ เขตภาคเหนือ ☐ กรุงเทพฯ

☐ ต่างจังหวัด (ที่ไม่ใช่เขตภาคเหนือ / กรุงเทพฯ)

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่2 ข้อมูลด้านจิตพิสัยที่มีต่อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

1. แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกทั่วไปที่ท่านนิยม

- ☐ แหล่งผลิตสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว
☐ แหล่งจำหน่ายสินค้าประเภทของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว
☐ แหล่งจำหน่ายทั่วไปที่จำหน่าย ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
☐ งานแสดงสินค้าของขวัญ ของที่ระลึก
☐ อื่นๆ(ระบุ).....

2. ท่านเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกส่วนใหญ่ให้กับผู้ใด

- ☐ญาติ พี่น้อง
 ☐ เพื่อน
☐ ลูกน้อง
 ☐ ผู้ใหญ่ เจ้านาย
☐ อื่นๆ(ระบุ).....

3. ความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

- ☐ ซื้อทุกครั้งที่มาแหล่งท่องเที่ยว
 ☐ ซื้อบ่อยครั้งที่มาแหล่งท่องเที่ยว
☐ ซื้อนานๆครั้ง ที่มาแหล่งท่องเที่ยว
 ☐ ไม่เคยซื้อ

4. รูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่ท่านนิยม

- ☐ รูปแบบตามแนวนิยมแบบดั้งเดิม ☐ รูปแบบสมัยใหม่
- ☐ รูปแบบผสมผสานระหว่างแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับรูปแบบสมัยใหม่

5. ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่นิยมซื้อ

- ☐ หมอนอิง ☐ กล่องผ้าเอนกประสงค์ ☐ กรอบรูป ☐ พวงกุญแจ
- ☐ ภาพประดับผนัง ☐ กระเป๋าผ้า ☐ อื่นๆ (ระบุ)

6. วัสดุหรือชนิดของผ้าที่นิยม

- ☐ ผ้าเส้นใยธรรมชาติ ผิดสัมผัสสบาย แต่ต้องดูแลรักษา เช่น ผ้าฝ้าย ป่าน ไหม ลินิน เรยอน
- ☐ ผ้าเส้นใยสังเคราะห์ ทำความสะอาดง่าย ราคาไม่สูง มีให้เลือกหลายชนิด เช่น โพลีเอสเตอร์ ซาติน วินยอน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

7. ผิดสัมผัสของผ้าที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ท่านชื่นชอบ

- ☐ บางเบา ☐ นุ่ม ☐ พู ☐ ลื่นเป็นเงา
- ☐ หนา ☐ ขรุขระ/หยาบ ☐ เรียบ
- ☐ ด้าน ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

8. กรรมวิธีการผลิตผ้าหรือสิ่งทอที่ท่านชื่นชอบ

- ☐ การทอ ☐ การถัก ☐ การปัก ☐ การเย็บ
- ☐ การพิมพ์ ☐ การตกแต่งด้วยการระบายสี ☐ การตกแต่งด้วยวัสดุต่างๆ
- ☐ การผสมผสานด้วยเทคนิคต่างๆ

9. กลุ่มสีโดยรวมของผลิตภัณฑ์ที่ท่านชื่นชอบ

- ☐ กลุ่มสี แบบงานพื้นถิ่น ☐ กลุ่มสี กลมกลืน เรียบง่าย อ่อนหวาน
- ☐ กลุ่มสี ตัดกัน รื่นเริง – สนุกสนาน ☐ กลุ่มสี ให้ความรู้สึกหรูหรา – สง่างาม

10. ราคาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกที่ท่านนิยมซื้อ

- ☐ ต่ำกว่า 100 บาท ☐ 100 - 500 บาท ☐ 501-1,000 บาท
- ☐ 1,001-2,000บาท ☐ มากกว่า 2,000 บาท

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

คำชี้แจง

ท่านคิดว่าข้อมูลในข้อต่อไปนี้จะตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีผลต่อการเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกของท่านมากน้อยเพียงใด รายละเอียดดังนี้

ระดับที่ 1 มีผลต่อการเลือกซื้อในระดับน้อยที่สุด

ระดับที่ 2 มีผลต่อการเลือกซื้อในระดับน้อย

ระดับที่ 3 มีผลต่อการเลือกซื้อในระดับปานกลาง

ระดับที่ 4 มีผลต่อการเลือกซื้อในระดับมาก

ระดับที่ 5 มีผลต่อการเลือกซื้อในระดับมากที่สุด

การพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.คุณภาพของผลิตภัณฑ์					
2.การออกแบบ รูปแบบที่ทันสมัย					
3. ความประณีตงดงาม					
4.รูปแบบมีที่มาจากเอกลักษณ์ของสิ่งทอพื้นถิ่น					
5.ชนิดของวัสดุที่ใช้					
6.ลวดลายผ้า					
7.โทนสี / กลุ่มสี					
8.ประโยชน์ใช้สอย					
9.ราคาที่เหมาะสม					
10.การดูแลรักษาทำความสะอาดง่าย					

แบบสัมภาษณ์

เพื่อประเมินความคิดเห็น การคัดเลือกรูปแบบสำหรับจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
ประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

โดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบสิ่งทอ

วันที่สัมภาษณ์.....

วัตถุประสงค์ ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างประเมินรูปแบบสำหรับจัดทำต้นแบบ
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย
จังหวัดสุโขทัย

ข้อแนะนำ ให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เลือกแบบที่ชอบมากที่สุด จำนวน 1 แบบโดยเลือก
ในด้านการจัดวางลวดลาย การใช้กลุ่มสี ตามลำดับความคิดเห็น ใน 5 ระดับ
จากมากที่สุด → ไปน้อยที่สุด

พิจารณาตามเอกสารแนบ แบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ 5 กลุ่ม

หัวข้อคำถาม	ข้อความคำถาม	มาก ← → น้อย				
		5	4	3	2	1
<u>กลุ่มที่1</u> กระเป๋าทู เอนกประสงค์ ทรงห้าเหลี่ยม	1. แบบที่ 1					
	2. แบบที่ 2					
	3. แบบที่ 3					
	4. แบบที่ 4					
	5. แบบที่ 5					
<u>กลุ่มที่2</u> กระเป๋าดำ เอนกประสงค์ ทรงสามเหลี่ยม	1. แบบที่ 1					
	2. แบบที่ 2					
	3. แบบที่ 3					
	4. แบบที่ 4					
	5. แบบที่ 5					

หัวข้อคำถาม	ข้อความคำถาม	มาก $\longleftrightarrow$ น้อย				
		5	4	3	2	1
<u>กลุ่มที่3</u> หมอนทรง สีเหลี่ยม	1. แบบที่ 1					
	2. แบบที่ 2					
	3. แบบที่ 3					
	4. แบบที่ 4					
	5. แบบที่ 5					
<u>กลุ่มที่4</u> หมอนทรง สามเหลี่ยม	1. แบบที่ 1					
	2. แบบที่ 2					
	3. แบบที่ 3					
	4. แบบที่ 4					
	5. แบบที่ 5					
<u>กลุ่มที่5</u> กล่องผ้า เอนกประสงค์ ทรงสี่เหลี่ยม	1. แบบที่ 1					
	2. แบบที่ 2					
	3. แบบที่ 3					
	4. แบบที่ 4					
	5. แบบที่ 5					

กลุ่มที่ 1
กระเป๋าทึอเอนกประสงค้ทรงห้ำเหลียม

1

2

3

4

5

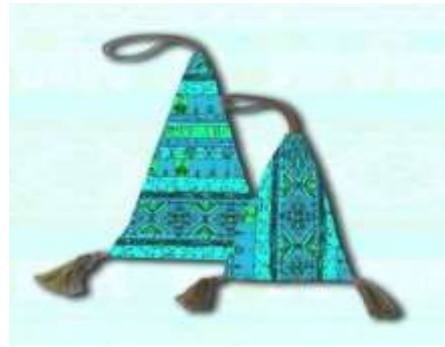

กลุ่มที่ 2
กระเป๋้าผ้าเอนกประสงค์ทรงสามเหลี่ยม

1

2

3

4

5

กลุ่มที่ 3
หมอนทรงสี่เหลี่ยม

1

2

3

4

5

กลุ่มที่ 4
หมอนทรงสามเหลี่ยม

1

2

3

4

5

กลุ่มที่5
กล่องผ้าเอนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม

1

2

3

4

5

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัย
เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว
อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย วันที่ 31 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2556
ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี

แบบสอบถาม ผู้อบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัยเรื่อง

“การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย
จังหวัดสุโขทัย”

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ที่มีต่อการอบรม และความพึงพอใจรูปแบบของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นที่มีต่อการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี
3. ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมลงในช่องว่างที่กำหนด

ส่วนที่ 1

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ 25 – 29 ปี ☐ 30- 34 ปี ☐ -35– 39 ปี
☐ 40 - 44 ปี ☐ 45 – 49 ปี ☐ 50 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส
☐ อื่นๆ

4. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพ ☐ ครู อาจารย์/ข้าราชการ ☐ พนักงานเอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ☐ ผู้จำหน่ายสินค้า ☐ อื่นๆ.....
6. ที่อยู่อาศัย ☐ กรุงเทพฯ ☐ ปริมณฑล
☐ ต่างจังหวัด ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,000 บาท -20,000 บาท
☐ 20,001- 30,000 บาท ☐ 30,001- 40,000 บาท
☐ 40,001- 50,000 บาท ☐ 50,000 ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

คำชี้แจง

ท่านมีความคิดเห็นและความพึงพอใจอย่างไรต่อการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

โปรดเลือกระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับที่ 1 ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ระดับที่ 2 ความคิดเห็นในระดับน้อย

ระดับที่ 3 ความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ระดับที่ 4 ความคิดเห็นในระดับมาก

ระดับที่ 5 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอก่อนการอบรม					
2. ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สิ่งทอหลังการอบรม					
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม					
4. เอกสารประกอบการฝึกอบรม มีข้อมูลที่สามารถนำไปปฏิบัติได้					
5. ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการอบรม					
6. ความเชี่ยวชาญของวิทยากร					
7. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกอบรม					
8. ความพึงพอใจต่อการอบรมโดยรวม					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและ ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

คำชี้แจง

ท่านมีความคิดเห็นและความพึงพอใจอย่างไรต่อรูปแบบของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภท
ของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

โปรดเลือกระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับที่ 1 ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ระดับที่ 2 ความคิดเห็นในระดับน้อย

ระดับที่ 3 ความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ระดับที่ 4 ความคิดเห็นในระดับมาก

ระดับที่ 5 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีรูปแบบที่สื่อถึงงานผ้าทอแบบพื้นถิ่นของบ้านหาดเลี้ยว สุโขทัย					
2. มีความประณีต สวยงาม					
3. มีความทันสมัย					
4. การใช้ วัสดุ สี ลวดลายมีความเหมาะสมกับความนิยมในปัจจุบัน					
5. มีการพัฒนาด้าน ลวดลาย และ สีที่แตกต่างไปจาก งานผ้าทอแบบพื้นถิ่นของบ้านหาดเลี้ยว สุโขทัย					
6. มีรูปแบบเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก					
7. เทคนิคการผลิตมีความเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก					
8. ความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวม					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

**แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจ
ที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทของที่ระลึก
ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย**

แบบสอบถาม ผู้ประกอบการถ่ายทอดเทคโนโลยีและผู้ชมผลงานการเผยแพร่ผลงานวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย
จังหวัดสุโขทัย”

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับความความคิดเห็น และความพึงพอใจที่มีต่อ
รูปแบบของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอ
สรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก ของชุมชน
บ้านหาดเลี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือ
เติมลงในช่องว่างที่กำหนด

ส่วนที่ 1

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ 25 – 29 ปี ☐ 30- 34 ปี ☐ 35– 39 ปี
☐ 40 - 44 ปี ☐ 45 – 49 ปี ☐ 50 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส
☐ อื่นๆ (ระบุ)

4. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพ ☐ ครู อาจารย์ /ข้าราชการ ☐ พนักงานเอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ☐ ผู้จำหน่ายสินค้า ☐ อื่นๆ..(ระบุ).....
6. ที่อยู่อาศัย ☐ จังหวัดสุโขทัย ☐ กรุงเทพฯ
☐ ต่างจังหวัด
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,000 บาท - 20,000 บาท
☐ 20,001- 30,000 บาท ☐ 30,001- 40,000 บาท
☐ 40,001- 50,000 บาท ☐ 50,000 ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและ ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก
 ในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

คำชี้แจง

ท่านมีความคิดเห็นและความพึงพอใจอย่างไรต่อรูปแบบของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภท
 ของที่ระลึก ในชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

โปรดเลือกระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับที่ 1 ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ระดับที่ 2 ความคิดเห็นในระดับน้อย

ระดับที่ 3 ความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ระดับที่ 4 ความคิดเห็นในระดับมาก

ระดับที่ 5 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีรูปแบบที่สื่อถึงงานผ้าทอแบบพื้นถิ่นของบ้านหาดเลี้ยว สุโขทัย					
2. มีความประณีต สวยงาม					
3. มีความทันสมัย					
4. การใช้ วัสดุ สี ลวดลายมีความเหมาะสมกับความนิยมในปัจจุบัน					
5. มีการพัฒนาด้าน ลวดลาย และสีที่แตกต่างไปจาก งานผ้าทอแบบพื้นถิ่นของบ้านหาดเลี้ยว สุโขทัย					
6. มีรูปแบบเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก					
7. เทคนิคการผลิตมีความเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึก					
8. ความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวม					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไจภักดิ์ บุรพเจตนา
ที่อยู่ปัจจุบัน	70/103 ม. ชลลดา ถนนกาญจนาภิเษก 7 รามอินทรา เขตคันนายาว กรุงเทพฯ
ที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชา การออกแบบแฟชั่นและศิลปะสิ่งทอ ภาควิชาศิลปะการออกแบบและเทคโนโลยี
โทรศัพท์	ที่ทำงาน 025493278
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	jaipak.on@gmail.com
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
ประวัติการศึกษา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ศป.ม. (ทัศนศิลป์- ศิลปะสมัยใหม่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต ศษ.บ.(ศิลปกรรม) สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล (วิทยาเขตเพาะช่าง)